

Brassói Lapok

XXXIX. évfolyam

13. szám

Főszerkesztő:

Szele Béla dr.

Hétfő

1933. évi január 16

ELŐFIZETESI ARAK: Belföldre postai szétküldéssel havonként 60 lej, postautalványon átutalva, vagy a kiadóhivatal pénztárához befizetve. Aki pénzbeszedő megbízott útján fizet, az beszedési díj címén Brassóban további 2 lej, vidéken 6 lej fizet havonta. -- Külföldre negyedévre 300 lej, félévre 600 lej, egész évre 1200 lej. -- Magyarországra negyedévre 12 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő. Magyarországon postátak rékpénztári számlánk száma 12.174. -- **HIRDETÉSEK** díja 6 lej, szövegoldalon 8 lej négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők.

KINA ELLENTÁMADÁSBA MENT ÁT

Meghal a negyvenórás munkahét

A genfi aeropag munkaügyi hivatala összeült, hogy megoldja a legerősebb társadalmi problémát, a munkanélküliség kérdését. Még azt sem lehet mondani, hogy a világ közvéleménye, amely pedig tisztában van a munkanélküliség horderejével, túlzott várakozással nézett volna a genfi tanácskozás elé. Nem. Genf már csak a humoristákat és a karrikatúristákat tölti el jogos és soha fiaskót nem palló reményekkel. A Népszövetség rajtuk kívül csak a fizikusok számára lehet figyelemreméltó jelenség: mint a permanens csődnek szilárd halmazállapotába tömörült tüne-ménye.

A nemzetközi munkaügyi hivatal konferenciáján egyetlen pozitív javaslat hangzott csak el a munkanélküliség megszüntetésére: a negyvenórás munkahét. Ezt a javaslatot, amint ez Genfben mindig is történni szokott, néhány nagyhatalom támogatta, néhány elvetette. A kik támogatták, csak azért támogatták, mert nyugodtan számolhattak azzal, hogy akik elvetik, többségben lesznek. Amint a leszerelési konferencián az a két nagyhatalom, amely a teljes lefegyverzés mellett foglalt állást, maga jött volna a legnagyobb zavarba, ha pozícióját átcuszik a szavazás szűrőjén.

Tegyük fel azonban, hogy a negyvenórás munkahét határozatba megy. Mi történik ez esetben? Az, ami a másik munkaügyi hivatali rezolúcióval: a heti negyvenöt órás munkaidővel. Elfogadta és aláírta mindenki. S nem tartja be senki.

Negyven óra.

Alomnak szép lett volna.

De a Népszövetség még az álmokat sem tűri.

Még azt a nyomoruságos rezolúciót is sajátják fölünk.

A karlarizmus örökké él

Ha már a munkaidőnél tartunk, meg kell említeni azt is, hogy a negyven órás munkahét alomnak ugyan szép lett volna, de valószínűleg csak hitvány semmiség. Az amerikai Columbia egyetem professzori kara, amely kifőrt a világra dobta a „technokraciá” megalapító gondolatát, a maga kimutatásokon, statisztikákon és aprólékos számításokon felépülő megoldásában nem heti negyven órá, hanem napi négy órás munkaidővel látja csak elintézhetőnek a munkanélküliség problémáját. Ezt is csak úgy, ha a munkások minden másodnap dolgoznak, s úgy, ha a gazdasági rend más termelési módszerre tér át.

Ami természetesen lehetetlen. A tőke ily áldozatra sohasem szánna el magát. Arra kész lenne, hogy a dolgozóknak mindössze heti 12 órai munkát engedélyezzen. De arra, hogy e 12 óra ellenében megélhetést is biztosítson, soha. Ilyesmit nyilván nem is vállalhatna.

A megoldhatatlanságnak e helyzetében marad — úgy tetszik — a szemben álló felek harcának az útja. S e harc, mint minden küzdelem, könyörtelen és élet-halálra megy. Humanizmus, civilizáció, haladás és a többi hasonló devizák elbeszítik értéküket és átveszi uralmát a nyers erő, a legdurvább önkény és a legkíméletlenebb barbarizmus.

És ezért a spanyol kormányhű csapatok főparancsnokságának azt a rendeletét, amelylyel a maga csapatait a zendülőkkel szemben való irtózatlan és belátást nem ismerő megtorlásra hívja fel, nem lehet egyéni tüne-ménynek tekinteni, hanem ama világszerte dúló harc jelenségének, amelyen nem segít semmiféle alkudozás, egyezkedés, próbálkozás és tanácskozás sem.

Sőt még a nemzetközi munkaügyi hivatal sem.

Szombat este: az új kormány eskütétele

A kormánypárt elnöki tanácsa vegyes érzelmekkel fogadta Vajda Sándor kormányalakítását — Csak hosszas vita után egyeztek bele abba, hogy Vajda a királyi megbízatást vállalhassa — Gyermekmesék a pénteki napról és a tizenhármas számról

Kirobbant a Vajda Titulescu ellenfét A király szabadkezelt engedett Vajdának Titulescuval szemben

Bukarest, január 14.
Vajda kabinetje a várakozások ellenére szombat reggelig sem alakult meg. Ennek a késedelemnek oka egész komolyan hangzó bukaresti jelentés szerint, amelyet még a külföldi rádióállomások is továbbítottak, az lenne, hogy

Titulescu, aki babonás ember a 13-ra eső pénteki napon nem volt hajlandó komolyabb politikai tárgyalásokat lefolytatni.

Miután Titulescu részvétele nélkül a bonyodalombból való kibontakozás még csak el sem képzelhető, tehát Vajda tárgyalásai szombaton délelőtre maradtak. Egyszóval elhalasztódott a kormánypárti megrehajtott bizottságának ülése is, amely eredetileg péntek estére volt kitűzve. E helyett az esti órákban összeült a párt elnöki tanácsa, amely

heves viták után Vajda Sándor tetszésére bízta, vajjon vállalja-e a kor-

mányalakítást, vagy sem? Maniu mindössze annak az óhajának adott megnyilvánulást, hogy Vajda kabinetjét lehetőleg a párt elsőrangú erőiből állítsa össze.

A vitából kitetszik, hogy

a kormánypárt vezetőinek nagyobb része Vajda kormányvállalását éppen-séggel nem fogadja lelkesen.

Tisztában lehetnek azzal, hogy a sok buza-vona, csere-bere csak a párt répszerűségét aknázhajta alá.

Egyebekben a kormányalakítási kísérlet egyetlen reális mozzanata pénteken az volt, hogy

Vajda Sándor Titulescunak felajánlotta a külügyi tárcát.

Titulescu azonban, mint már megírtuk, a szerencsétlen rapra és baljóslatu dátumra való hivatkozással nem adott végleges választ.

szíri. Vajda számára elfogadhatatlan lesz. Ugyanis egyrészt Tilea és Gafencu Vajda legbizalmasabb emberei s

Tilea vezére annak a kormánypárti ifjúsági rétegnek, a Chemareának, amely Vajda hávédjét alkotja a kormánypárti benső csatározásában.

Másrészt e két ember elejtése egyértelmű lenne azzal, hogy

Vajda deferál a Titulescuval való régi háborúságában.

Ugyanis éppen Gafencu volt külügyi államtitkár volt az a személy, aki annak idején a Vajda-Titulescu összeütközés középpontjában állott.

Mint látható, Titulescu feltétele a személyi presztízs kérdése. Ő, Tilea és Gafencu elejtésével

Vajdával folyó régi csatáját akarja győzelemre vinni.

Ha tehát Vajda enged, akkor alapjában feladja azt a harcot Titulescuval szemben, amely néhány hónappal ezelőtt a kormányból való távozásával ugyan, de mégis az ő erkölcsi győzelmével ért véget.

Számbavéve úgy Vajdának, mint Titulescunak az egyéniségét, illetőleg azt, hogy mindkettőnek jellemvonása a háttározottság és csökönyösség, nem látjuk egészen valószínűnek, hogy a két politikus között az ellentétek ki-egyeztetők lennének.

Zavar Titulescu körül

Szombat reggel Popovici Mihály, Mihailache és Madgearu felkeresték lakásán Titulescut, akit arra akartak rábírni, hogy Vajda kormányába lépjen be. A de-

Gafencu

Tilea

legáció járásnak ez a módja már eleve tejtett.

hogy Vajda és Titulescu között még csak távolról sincsenek tisztázva a régi felfogásbeli és személyi ellentétek s hogy a Titulescu babonáságáról szóló hír nem egyéb, gyermekmesénél, amely legfeljebb a közvélemény megnyugtató-sára szolgál.

A délelőtti folyamán aztán kipattant, hogy

Titulescu rendkívüli sulyos feltételt tűz a Vajda kormányában való belépé-

séhez.

Nevezetesen azt, hogy

se Tilea volt miniszterelnökségi, se Gafencu volt külügyi államtitkár ne legyenek tagjai a megalakulandó kormánynak.

Ez a feltétel legalább is így látszik mesz-

Szombat estig leteszik az esküt az új kormány tagjai

A király egyébként szombat délelőtt is folytatta a kihallgatásokat. Tíz órakor Marinescu ezredet, a bukaresti rendőrség főkapitányát kérte magához, aki hosszabb ideig időzött az uralkodónál. Utána Tilea jelent meg kihallgatáson, akit fél 12 órakor Vajda Sándor követett. A designált miniszterelnök tanácskozása az uralkodóval egy és egynegyed óra hosszát tartott.

A palotából való távoztakor Vajda a következőket közölte az újságírókkal:

— Ebédután megalakítom kormányom

Az új kormány programja

Az új kormány egyébként ugyanazzal a programmal lép mezőnyre, mint Maniu együttese.

Működési körének homlokterében a

listáját. Az új miniszterek valószínűleg még az est folyamán leteszik az esküt.

Igen beavatott forrásból származó hírek szerint

a király teljesen szabad kezét biztosított Vajda Sándor számára a Titulescuval való ellentét ügyében.

Amennyiben Vajda Titulescuval nem tudna megegyezni, annyiban azt jelöli ki a külügyek vezetésére, akit jónak lát. Esetleg maga a miniszterelnök veszi át a külügyek irányítását.

Mihailache feltétlenül kimarad a listából.

genfi egyetemen áll. mellyel kapcsolatban Vajda igyekezni fog a Népszövetség kedvezőbb feltételei kérésére. Hogy ki lesz a kormány genfi kiküldöttje, ezt még nem határozták el.

A magyar pénzügyi probléma Londonban

London, január 14.

Magyarország rövid lejáratú hiteleinek a rendezése érdekében Londonban rövidesen pénzügyi konferencia lesz, amelyen Magyarország francia, svájci és hollandi hitelezőinek a képviselői is megjelennek.

Magyarországot ezen az értekezleten Kórányi báró fogja képviselni.

Leégett a montreali Szent Lajos székesegyház

Montreal, január 14.

Pénteken este, eddig még meg nem állapított ok miatt kigyulladt és leégett a híres montreali Szent Lajos székesegyház. A kivont tűzoltóság nem tudott eredményesen megmérkőzni a tűzvészrel és a régi és értékes templom javarészből a tűzkatasztrófa áldozata lett.

Szerencsére ezekben az órákban a templomban nem volt közönség s így emberéletben nem esett kár.

A székesegyház hozzávetőleges értéke 450 ezer dollár. Ennek a hatalmas összegnek a javarésze biztosítás útján megtérül. Fokozza azonban a kárt az, hogy elpusztult a híres Szent Lajos ereklye, amelynek műtörténelmi értéke felbecsülhetetlen s ami nem is volt biztosítva.

Az öngyújtóból vesztegetés, a vesztegetésből hat havi fogház lett

Nagyoár, január 14.

Morár Marin csendőrmester Érmihályfalva és Érkörtvélyes között őrzőjárat közben észrevette, hogy Vajda Károly gazdálkodó öngyújtóval gyújt pipára. Azonnal letartóztatta a gazdát s az öngyújtót elkobozta.

Vajda 300 lejű ajánlott fel a csendőrmesternek, ha az öngyújtót visszaadja. A vesztegetési kísérlet azonban nem sikerült s Vajdát a nagyváradi törvényszék 6 hónapi fogházra ítélte. Az ítéletábla most foglalkozott az ügygel és a törvényszék ítéletét teljes egészében megerősítette. Vajdának tehát hat teljes hónapot kell börtönben ülnie az öngyújtóért.

17 napig éhségsztrájkoltak a gyergyó-szentmiklósi tüntetők

Csikszereda, január 14.

A gyergyó-szentmiklósi munkanélküliek tüntetése után a hatóságok több munkást őrizetbe vettek és bíróság elé állítottak.

A csikszeredai törvényszék Csörgő Sándor és 5 társa ügyében már ítélezett is és most rövidesen tárgyalásra tűzi ki a második csoport ügyét is.

A letartóztatott tüntetők 17 napig folytattak éhségsztrájkot s csak Méra dr. védőügyvéd rábeszélésére vettek ismét táplálékot magukhoz.

A csikszeredai törvényszék január 17-én tartja meg az újabb tárgyalást a gyergyó-szentmiklósi tüntetés ügyében s ez alkalommal Erőss István, Imecs János és Mihály, Demeter János munkások, továbbá Hirsch Ede joghallgató fölött hoznak ítéletet a Marzescu-féle rendtörvény alapján.

„Tivi” grófot hat hónapra ítélték

Bécs, január 14.

Beszámoltunk arról, hogy a bécsi rendőrség letartóztatta és átadta az ügyészségnek Zichy Tivadar grófot, a fiatal magyar arisztokratát és annak barátját, Arnoldy Arnoldot.

A bécsi törvényszék tegnap már le is tárgyalta a két előkelő világi bűnügyét. A tárgyalás igen érdekes és izgalmas volt. Annak ellenére, hogy a fiatal gróf ellen rengeteg feljelentés érkezett be család miatt, a bíróság előtt a panaszosok lemondottak kártérítési igényeikről s ezzel a vádlottak meg is szabadultak volna a büntetéstől.

Az ügyész azonban fenntartotta a vádat s ezért a bíróságnak is ítéletet kellett hoznia.

Az ítélet Zichy Tivadar grófot, a bécsi és budapesti felső tízezeknél Tivi gróf néven becézett arisztokratát és társát 6-6 hónapi fogházbüntetésre ítélte, a büntetés kitöltését azonban 3 évi időtartamra felfüggesztette.

★ ELTÜNT egy pár sárga női si, 2 bambusz bottal. Nyomra vezető magas jutalomban részesül. Cím a kiadóban.

A kiütéses tifusz ellepte Oroszországot

Az idegenek menekülnek Leningrádról és környékéről

London, január 14.

Oroszországból érkezett utasok elbeszélése szerint szinte egész Szovjetország területén, de különösen Leningrádban és környékén, borzalmas kiütéses-tifuszjárvány uralkodik. Az áldozatok száma na-

ponkint több százra rug.

Az orosz egészségügyi szolgálat minden erejét megfeszítve küzd a rémületes járvány ellen, amely Oroszországnak régi látogatója szokott lenni. A lapok naponként közlik a hivatalos jelentéseket, ame-

lyekből kiderül, hogy a „200. számú” ragálnak — így nevezik a kiütéses tifuszt, — mennyi újabb áldozata van. Az idegenek sietnek elhagyni Leningrádot és környékét.

Nagyvárad legujabb divatja a kliensfogás

A nagyváradi kamara két ügyvédet 10-10 ezer lej pénzbírságra ítél

Nagyvárad, január 14.

A súlyos gazdasági válság keservesen érezteti hatását az ügyvédi karban is. A megcsappant jövedelem aláásta az eddigi magas szintű ügyvédi tisztességet s az utóbbi időben bizony sokszor megtörtént, hogy az ügyvédek csalárdul elcsalták egymás klienseit, holott ezt az ügyvédi kamarák szabály-

zata szigorúan tiltja.

Nagyváradon két román ügyvéd folytatott egymás ellen késhegyig menő harcot a kilensélfogás alapján. Ez a harc végül is annyira elfajult, hogy indokoltá vált az ügyvédi kamara beavatkozása. A kamara fegyelmi bírósága most tíz-tízezer lejes pénzbírságra ítélte mindkét ügyvédet.

A japánok a kilenc kapuszos után elfoglalták Sankvancsiu városát is

A nankingi kormány 30 újabb hadosztályt mozgósított

Nanking, január 14.

Az elmúlt éjszaka az északi kínai falnál ismét megkezdődött a japán hadsereg offenzívája.

Az újabb támadás Nankingban óriási meglepetést okozott, mert a japán hadvezetőség

azt az ígéretet tette a kínai falnál levő 9 kapuszos elfoglalásakor, hogy előrenyomulását most már beszünteti.

Az ígéreteket azonban a távol Keleten sem szokás komolyan betartani.

A japán offenzívának ezuttal Sankvancsiu város csett áldozatul. A támadást japán repülők hatalmas osztaga készítel-

te elő, majd a gyalogság indult rohamra és sikeresen el is foglalta a várost.

A japánok hivatalosan azt a magyarázatot adták Sankvancsiu elfoglalásának, hogy a városra stratégiai szempontból szükségük volt.

A nankingi kormánynál a város elfoglalása óriási meglepetést okozott és Csangszüliang tábornok elhatározta, hogy Sanghajkvantól délre 30 hadosztályt mozgósít,

amelyek ellen támadással akar felelni az újabb japán támadásra és a japán hadsereget szeretné megakadályozni az újabb fegyveres hódításokban.

Kínai ellenlámadás megállította a japánok előrenyomulását

Az újabb jelentések szerint a japánok erőeljes offenzíváját éppen olyan erőlyes kínai ellenlámadás állította meg utoljára.

Sanhajból érkező jelentés szerint Feng tábornok

30 ezer emberrel felvonult Jehol tartomány határára

azzal a szándékkal, hogy a japánok löszereklátását meghehüsítsa és visszavonulásuk útját elvágja. A Newyorkba érkezett pekingi táviratok is azt mondják, hogy a japán előrenyomulást igen heves kínai ellenlámadás tartóztatta fel.

A kínaiak igen széles fronton támadnak s az a taktikájuk, hogy a japán hadtápolonalakat elvágják. Ha ez sikerül a kínai csapatoknak, igen nagy veszedelembe sodorják a japánokat, akik győzelmi má-

morukban nagyon is előre siettek és elszigetelődtek a hadtápolonalaktól. A kínaiak máris sikereket értek el az ellenlámadás során s emiatt Kínában mindennél igen nagy a lelkesedés.

Maga a japán hadvezetőség is kénytelen beismerni, hogy az északkeleti nagy falnál előrenyomult csapatok válságos helyzetbe kerültek.

A japán főparancsnokság Mukdenben kiadott hivatalos jelentése arról számol be, hogy Jehol határvonalán véres harcok vannak a japán és kínai csapatok között, de

az erős kínai lovassoffenzíva ellen a japánok erőteljesen védekeznek.

Azt azonban a japán hivatalos jelentés is beismeri, hogy ezeknek a harcoknak kimenetele egyelőre teljesen bizonytalan.

Magyar tragédia — román hőssel

Egy szatmári ítélet keresztmetszetben a pénztárosról, aki élni mert

Szatmár, január 14.

Egy román kishivatalnok tragédiája játszódott le a szatmári törvényszék előtt. Egy román emberé, aki mégcsak nem is erdélyi, hanem regáti. Élete, sorsa, minden körülménye messze esik tőlünk.

Tragédiája azonban ennek ellenére a mi tragédiánk. Sorsában benne a mi szerencsétlenségünk. A regáti kisexisztencia összeomlása erdélyi magyar kórkép. Kórkép. Azaz kórkép.

El kell tenni a dokumentumok közé. Jellemző darabja lesz annak a dossziénak, amelynek hátára ez van feljegyezve:

Felvételek magyar köztisztviselőkről 1919-től felfelé...

Hustiuc Constantin vasúti pénztáros. Valamelyik okiráltságbeli kisváros állomásán teljesít szolgálatot. Rendesen és csendesen él, a mi mindenestre tiszteletreméltó teljesítmény a CFR fizetési viszonyai mellett. Felesége és gyermekei vannak, havi javadalmazása pedig mindössze 3000 lej. De a hiányt sok ügyeskedéssel kipótolja. Kis háza van s teheneket tart. Kertgazdaságot folytat. Ezer raffinementtal verekszi ki magának azt a lehetőséget, hogy becsületes lehessen.

Egy nap reggel érkezik, amely Hustiuc Constantint elűzi valahová Bessarábiába. Ez az áthelyezés a magyar tragédiák stereotip jelensége.

Az állás, a nyugdíjigancsultság, a havi fi-

zetés és minden egyéb jog, meg előny változatlanul megmarad.

Csak az egész élet omlik össze.

Valaki családot alapít, házat eskábál össze, apró jövedelmekre tesz szert, ismeretségi kört épít ki, jövedelmi lehetőségeket csíhol a sziklából is, — szóval felépít egy bonyolult existenciát s akkor jön egy oktalán, értelmetlen, céltalan papírdarab, amely azt mondja: mindennek vége.

Szedd hónod alá batyudat és költözz!

Hagyjad ott családodat, ha másképpen nem megy és tedd át székhelyedet az ország másik végébe.

Ha messz, alázuhansz a mélybe, felborul minden, amit fáradságosan, gondnal és szeretettel felépítettél, idegen emberek közé kerülés, belekóstolsz a legembertelebb nyomorba.

Ha nem messz, kidobnak máról-holnapra, elveszik minden munkádat s a legsötétebb bizonytalanság várakozik rád.

Ezer és ezer magyar existencia hullott el így. Kapta volt ez az áthelyezés, amelyen ki nyújtották a magyar vasutasok bőrét.

Kinyújtották, kicsérzették, kikészítették s azután kényelmesen tapostak raja.

Elhagyottan

Ez a címe Malot Hector romantikus ifjúsági regényének. Elhagyottan. Az öreg és gyermeke, akik kiveren csatangolnak a végtelen országutakon.

Az elhagyottságnak ez a sorsa bontakozik ki a regáti kisember tragédiájában is. Megjött a rendelet s ő engedelmessékedt. Eladta, illetve elvesztette házat s tehénkéit s családjával együtt utra kelt Bessarábia felé. „Szolgálati érekből” — mondotta az utasítás.

Vajjon miféle szolgálati érdekből?

Kinek-minek érdeke az, hogy Hustiuc Constantin ne Munténiában, hanem Bessarábiában árulja a vasúti jegyeket?

Kiszámíthatatlan. Hustiuc sem töprenghetett rajta. Hanem utrakelt. S mivel a CFR takarékos, — itt nem rendelkezésekről van szó! — házának és teheneinek ellenértékét javarészt elköltötte arra, hogy családjá vtelezhasson.

Két hónapig szolgált új állomáshelyén. Még alig melegegett meg. Alig vett új lakást, új butort, új tehenet. S máris megérkezett a friss rendelet, hogy a vasut magas szolgálati érdeke Moldovába hívja. Keljen utra tehát.

Felebbezésnek nem volt helye. A kishivatalnok ismét felszedte sátorfáját s ismét elutazott. Mivel feleségét és gyermekeit tovább vitte magával, minden pénze elfogyott, sőt még adósságokba is verte magát. Maradt tehát a havi 3000 lej, megterhelve és agyonlevonva.

Újabb két hónap múlva a CFR Halmiba utalta Hustiucot. Miféle zűrzavar ez? Talán magyarnak gondolják? De az appellációt ismét elvetik s mennie kell. Megérkezik Halmiba, lakást vesz, nyomorúságos butort kódicskál össze, valahogyan megpróbál élni. Már-már megelépszik, amikor újabb papír érkezik: el Szatmárra!

A családját már nem tudja vinni. Tehát egyedül költözik át s hetenként néhányszor lefut, hogy meglátogassa hozzátartozóit. De a vasut még szabadjegyet sem ad. Tehát rendes jegyet vesz. Illetve elvesz. Mert nincs pénz a vásárlásra. Tehát a bilétákat csak kiemeli a pénztárból. Ahol egyelőre ő az ur. Havi háromezerért. Munténiából Bessarábiába, onnan Moldovába, onnan Halmiba, majd le Szatmárra. Egy rövid év alatt. Mondjuk, havi 3000-ért.

Utazott tehát buzgón és az adósság növekedett. A hitel lassanként hűtlen kezeléssé változott át. A hűtlen kezelés tekintélyes sikkasztással növekedett.

Rajtacsipik.

Lecsukják.

Enni mert és apa mert lenni.

Ezért börtön jár.

Egy éjszaka betört a kasszába. Önbetört. A manipulációt igénybe vett kétségbeesetten és zokogó lélekkel elűntetni.

★

Az ilyen kisembereket mindig rajtacsipik. De csak hat hónapot kapott.

A CFR-t még csak vád alá sem fogták.

Kis, jelentéktelen magyar tragédia. Román főszereplővel.

AZ EMBER, aki nem tud mit kezdeni az élettel

Sztámár, január 14.

Lehet rajta nevetni, mélyen tisztelt hölgyeim és uraim.
De lehet sirni is.
Kinek-kinek izlése szerint.
A zene megadja a jelt, a művészek bevonulnak és kezdetét veszi az előadás.
Nem lángzó fakir és nem költőtáncos akrobata-politikus a főhős. A fekete talasos bírák sem a harmadik felvonás vasjelvényének kedvéért ülnek az asztalnál. A főhős nem kéjgyilkos és nem vasutrobantó. Nem vasgardista, sőt még csak nem is kommunista.

Egy-zerü tolvaj a főhős. Nem közpénzeket lop ő és nem árva és özvegyek megtakarított filléreit. Mint bevezetőleg említettem: nem bankigazgató és nem közfunkcionárius.

Csupán egyszerű suszter.
Öreg, rongyos suszter. Megkopott és tolvaj suszter.

Ötvennyolc esztendő.
Nem hasonlít Ramon Novarrohoz és nincs benne semmi Chevalier bájából.
Még csak székszeplője sincs.

Ugy hívják, hogy **Katona Antal**.
(Hölgyem, ne méltóztassék félrehuzni a száját és ne méltóztassék unatkozva ási-
lani. Néha, nagyon ritkán ugyan, de érde-
mes belenézni az ilyen katonantantok
sietébe is. Néha, nagyon ritkán ugyan, de
tanulságosabb megvizsgálni az ilyen
rongyemberek sorsát, mint a nagyképi
mozszárokét, vagy a még nagyképi
politikuskét.)

Katona Antal nem új téma. Sokat szerepelt már azon a színpadon, ahol az igazság nevében a börtönt és fegyházat mélik az élet esettjeinek.

Átlag minden esztendőben megbüntetik.
Nyolc-tíz hónapot ül az öreg tolvaj és egy-két napot van szabadlábon.

Aztán visszakerül a börtönbe, ahol a jóismerőnek kijáró kedvességgel és enyhe bizalmaskodással üdvözlő a fogházrót.
A törvény azt mondja róla: visszaeső bűnös.

A tegnap tartotta meg a jubileumát.
Tíz év alatt, most itéltek el tizenötöd-
ször.

Ezuttal, **kiszabadulása után egy nappal**
egy kabátot lopott.

Ugy ember itt a bíró, nem ismeri az öreg **Katona Antalt**.

Ugy ember, jószándéku ember.
Javítani akar ő: és keneteljes predi-
kációt zeng az öregnek a becsületéről, a tisztességről, a javulás útjairól és a társadalomról, amely megbocsát a vétke-
nek, hogy azonképpen neki is megbocsátassák majd.

All a rongyember a bíróság előtt. Ár-
ván és tehetetlenül áll, mint madárijesztő a letartóztalt rétek fekete kopárságában. So-
kallja a szót és sokallja a prédikációt.
Unja is egy kicsit az egészet.

Ugy ember a bíró: jószándéku ember.
Nemcsak paragrafus-gép, de lelke is van.

Kérdi hát az öreg:
— Miért?

All a vén tolvaj. Nehezére esik a szó.
Nem mestersége a beszéd. Nyögve, fujva, pagykotat sóhajtván, kedvetlenül teregeti ki életének szennyes lepedőit. Uri-asz-
zonyok, akik udvarlóikkal jöttek el a tárgyalásra „műélveznek” és vihogva hallgatják a mulatságos emberfele beszé-
dét. Jókat mond az öreg. Valahogy, ilyen-
féleképpen gagyog.

— ...szerencsétlen ember vagyok én, bíró urak. Ötvennyolc esztendő vagyok, se apám, se gyermekem, se testvérem, se asszonyom, senkim. Tíz évvel ezelőtt lop-
tam először. Éhes voltam. Azután beke-
rültem a fogházba. Adtak enni és nem is kellett az utcai padon, a rendőrtől bujva, félve aludnom. Nem is olyan rossz a fogházban, higgyék el bíró urak. Jobb a fogházban, mint kint az utcán.

— ...azután kikerültem. Munka már nem volt. Tölem meg féltek is az emberek. Börtönviselt voltam. Hiába akartam én új a becsületesen élni, hiába akartam én dolgozni. Nem lehetett. Nem adtak munkát és nem nyújtottak kezét.

— Ujra loptam.

— Ujra börtön.

— ...Azután ... azután,

megszoktam a börtönt, hogy már itt akarok meghalni.

— Mikor lejár a büntetésem, mindig könyörgök, hogy ne küldjenek ki az élet-
be. Nem való nekem az élet. A fogházban van egy suszter-műhely. Ott dolgozom és keresek is annyi pénzt, amennyi nekem kell. De kinn ki ad nekem munkát? Hi-
szen a fiatalok is éheznek. Mit kezdhettek kint a vilárban, 58 esztendőmmel, a büntetett előélettemmel. Nem tudok én

Elmarad a jugoszláv demonstratív nemzeti ünnep

A király súlyos idegbajban szenved és állítólag Münchenbe utazik

Belgrád, január hó 14.

Jugoszlávia diktatórikus kormánya annak a bizonyítására, hogy az ország népe és az uralkodó között még mindig meg van a jó viszony s nem igazak a kül-
földi sajtóban napvilágot látott és az ot-
tani forrongásról szóló hírek, nagyobb nemzeti ünnepséget tervezett, amelynek keretében rengeteg hódoló és üdvözlő

küldöttség jelent volna meg a király előtt.

Ezt a tervet a szerb sajtó már világgá is röptette s így nyilván neki volt a legkellemetlenebb, amikor azt kellett közölnie, hogy a tervezett királyi fogadások elmarad-
nak.

Érdekes volt az indoklás is: attól lehet

tartani, hogy az üdvözlő küldöttségek közé merénylők férkőzhetnek be.

Most aztán kiderült, hogy Sándor ki-
rály súlyos idegbajban szenved s nincs abban az állapotban, hogy küldöttsége-
ket fogadhatna. Valószínű, hogy igen rö-
vid időn belül Münchenbe utazik, hogy ott orvosi kurában és felügyeletben része-
süljön.

Gusztáv Adolf herceg fizetésemelést kér

A svéd király tiszteletleg fizetését leszállítja

Stockholm, január 14

Svédországban kordában tudják tartani még a királyi hercegeket is!

A király egyik unokája, **Gusztáv Adolf** herceg, aki nemrégiben házasodott meg, az államtól kapott járadékának felemel-
sét kérte azon a címen, hogy megváltozott családi állapotában nem elég az eddigi civillistája. A herceg 10 százalékos „fize-
tésemelést” akart, amit azonban csak par-
lamentari határozattal érhetett volna el.

A parlament pénteken szavazott a kér-
dés fölött, illetve nem is szavazott, mert

a kérdést egyhangulag utasította vissza. Az egyhangú állásfoglalásnak viszont az a magyarázata, hogy a király és a trón-
örökös, amikor értesültek a királyi her-
ceg igényességéről,

maguk tiszteletleg eddigi civillistájuk leszállítását kérték.

hogy így tiltakozzanak a herceg túlkölte-
kezése ellen.

A jelentés erről nem szól, de valószí-
nűnek tartjuk, hogy a parlament ezt a második kérést is visszautasította, — hi-
szen ez csak formalitás volt.

Jugoszlávia kitiltotta a Corriera della Serát, Csehszlovákia kitiltotta az „Az Est”-et

Belgrád, január 14.

A jugoszláv diktatura belügyminisztere pénteken kiadott rendeletével kitiltotta Jugo-
szlavia területéről az egyik legtekintélyesebb olasz sajtóorgánust, a **Corriera della Sera**-t. A kitiltásnak semmiféle indoklása nincsen. Az olasz sajtó élesen foglalkozik a lap kitil-
tásával, amit újabb szerb provokációnak te-
kint.

Ideiktatjuk azt a budapesti jelentést is, a

mely szerint a prágai kormány belügyminis-
tere viszont a budapesti „Az Est”-et tiltotta ki Csehszlovákia területéről, illetve megvonta a lap terjesztési és postai szállítási jogát. En-
nek a rendelkezésnek sincs semmiféle hiva-
tals indoklása.

A külföldi sajtóvélemények szerint az utód-
államok a békerevizs propaganda miatt, il-
letve ennek megakadályozása érdekében kezdtek harcot a nekik nem kedves sajtóter-
mékek ellen.

Névtelen levél, amely előre bejelen- tette az Atlantique katasztrófáját

Ki volt az „ismeretlen” férfi a hajó fedélzetén

Páris, január 14.

Az **Atlantique** tüzkatasztrófája még mindig izgalomban tartja a francia köz-
véleményt.

A tűz okát a kedden megtartott hi-
vatalos kiszállás alkalmával nem sikerült pontosan megállapítani s úgy a közvéle-
mény, mint a sajtó rendkívül hajlamos arra, hogy

a hajó pusztulásának okát bűnös ke-
zek munkájának tulajdonítsa.

A bordeauxi hatóságok legújabb jelenté-
se ezt a hiedelmet még jobban megerő-
sítette.

A tengerészetügyi minisztériumhoz ér-
kezett jelentés szerint sikerült megállapítani, hogy közvetlenül az **Atlantique**

kinn mit csinálni.

Hallgat a bíró és nevet a közönség.

Vén bolond. Aki a szabadsággal nem tud mit kezdeni, csak a börtönben, a aronyok árnyékában él. Milyen nevet-
séges. Mosolyogjon hát bíró ur maga is. Miért nem bahotázik, mint az a jampec ott az első sorban, aki óvatosan a mellet-
te ülő szende urileány combjait simogat-
ja?

— Tehát lopott — riad vissza a bíró a paragrafusához.

— Loptam. Egy kabátot loptam. Lop-
nom kellett, hogy visszakerülhessek a meleg zárkába, ahol enni adnak és ahol munkát adnak.

Már az ügyész beszél. Könnyű dolga van. Nem kell harcolni és nem kell tann-
kat felvonultatni. Vádolja Katona Antalt és az öreg rongyember szeretettel néz a

indulása előtt

egy ismeretlen férfi szállt fel a hajó fedélzetére s ottan félóra hosszat tar-
tózkodott.

Eddig azonban a leggondosabb nyomozás ellenére sem sikerült megállapítani, hogy ki volt ez az ismeretlen. A jelentés fel-
tételi, hogy az ismeretlen férfiúnak, aki azután nyomtalanul eltűnt, valami köze lehet a káprázatos pompával berendezett óceánjáró tragikus pusztulásához. A fran-
cia kormány intézkedésére a hatóságok most országszerte körözik a titokzatos idegent.

Most derült ki az is, hogy a tengeré-
szetiügyi minisztérium egyik osztályfőnö-
ke még az **Atlantique** indulása előtt

vádoltjára. Még tapsolna is neki, amikor a legsúlyosabb paragrafus alkalmazását kéri.

Egyet akarnak ők ketten. Az elegáns beszédű ügyész és a rongyos életű tolvaj. Egyet akarnak, hogy **Katona Antal** szabaduljon meg a világtól és a világ **Katona Antaltól**.

Szegényli a világ **Katona Antalt** és **Katona Antalt** sem tud mit kezdeni a világgal.

Az utolsó szó joga a vádlotté:

— Büntessenek meg bíró urak, jót tesznek vele. Ha lehet, életfogytiglan, ha nem lehet, legalább nyárig engedjék meg, hogy a fogházban maradjak. Ha kiküldenek, újra lopni fogok.

És **Katona Antal** kérése teljesül. Meg-
lepő gyorsan teljesül.

Egy évi börtön.

névtelen levelet kapott, amelynek író-
ja közölte, hogy a hajó utközben tűz-
katasztrófának esik áldozatul.

A párisi lapok ezeket az újabb híreket rémhíreként találják olvasóik elé s fel-
elevenítették azt az izgalmat, amelyet a francia kereskedelmi hajózás büszkesége-
nek pusztulása előidézett.

Hock János sorsa még mindig nem dőlt el

Budapest, január 14

Tőrek tanácselnök ma egész nap a Hock-
ügyet tanulmányozta. Eddig még nem dön-
tött, bár legkésőbb ma határoznia kell, mert a letartóztatástól számított 48 óra ma este jár le.

Hock további fogvatartására vonatkozólag a fogházban állítólag minden intézkedést megtettek.

Szép csendben épü'nek a német hadihajók

Berlin, január 14.

Németország szabadkezet kapott a fegyver-
kezésre, ettől függetlenül azonban már egy egész évvel ezelőtt megkezdte a **Deutschland** nevű nagy modern hadihajó építését, amely a német haditengerészet büszkesége lesz. Ez a hajóráadás most elkészült s miután vízbe-
bocsátásának most már semmiféle akadálya nincs, április elsején nagy katonai ünnepség-
gel a tengerre kerül.

Ugyancsak április elsején avatják fel az új német haditengerészet másik modern cirkáló-
ját, a **B. 4**-et, amely egy másik kikötőben ké-
szült el, anélkül, hogy nagyobb zajt vertek volna az építése körül.

Mindenáron gyilkolni akar egy budapesti vendéglős

Budapest, január 14.

Herédes János budapesti vendéglős tegnap este alaposan felöntött a garatra. A részeg ember bezárta korcsmáját, majd bement a lakásába, ahol

feleségét és sógornőjét előreszegzett revol-
verrel lelővéssel fenyegette meg.

A megfélemlített asszonyok sikoltozni kezd-
tek, mire összecsiszultak a szomszédok s hos-
zas dulakodás után megakadályozták a ré-
szeg embert, hogy fenyegetését beváltsa.

Csakhamar néhány rendőr is megjelent az éjszakai jelenet színhelyén, akik a garázda vendéglőst a rendőrségre kísérték. Herédes kijelentette, hogy szabadlábra helyezése után feltétlenül végez az asszonyokkal.

Az olasz pénzügyminiszter elrendelte, hogy január 9-étől kezdve az olasz jegybank ka-
matlábát öt százalékról négy százalékra szál-
lítsák le.

— ??
— Tüdőbajos vagyok. Azt mondta az orvos, hogy hegyi levegő kell nekem. Vigyáznunk kell az egészségemre, mert most már egy évig lesz koszorú és lakásom, lesz munkám. Nem érdemes meghalnom.

Most már fekeveszetten harsog a ha-
hota a tárgyalóteremben.

Katona Antal riadtan néz hátra, Nem érti, hogy az urak és hölgyek min mu-
latnak olyan jól. Nem érti, hogy mi van azon nevetnivaló, ha a szegény ember is vigyáz az egészségére?

Szinte felfrissítve megy ki a terem-
ből, mert a bíró rigerte, hogy kíván-
sága teljesítendő. Asszóba megy.

A brassói börtön — mondja — meghall-
gatja a vádlottak kérését.

Baradlai László

Találhatna gyönyörű feladatot magának a magyar párt!

Évente 15–20 millió uszik el a közbirtokossági vagyonokból

Gyámoltalanok, tájékozatlanok, nem ritkán bünyösen hanyagok a közbirtokossági vezetőségek — Mindjárt tömlöcbe ül az erdőlési kihágások miatt a csikmegyei férfinép fele

Sürgősen fel kell állítani a központi jogvédő irodát

Csikszereda, január 14.

Csikmegye falvaiban egyre fokozódik az elkeseredés Erdőlési kihágások miatt. Százas csoportokban kísérik fogásba a férfiakat a vá. falu, amelynek a fele már büntetni kell, ha vétség forog fenn, ez ellen nem lehet kifogásunk. Önkénytelenül is felmerül azonban a kérdés: mit követhetnek el azok a szerencsétlen csiki székelyek, hogy ilyen tömegesen kerüljenek ellenkezésbe a törvénnyel?

A felelet egyszerű: A csiki székelyek a saját fájukat vágják és szállítják haza, azonban képtelenek és szegények betartani mindazokat a rendelkezéseket, amiket az erdőkitermeléssel kapcsolatban a törvények előírnak. Röviden:

bünt követnek el, mert a tulajdon fájukhoz csak az előírt rendszabályok megkerülésével juthatnak hozzá.

Egészségtelen, igazságtalan és mélyen elkeserítő állapot ez, amely indokolttá tenné, ha a magyar képviselők és szenátorok sürgősen közbenjárának. Hiszen

az államnak sem érdeke az, hogy sorban börtönviseltté tegye Csikmegye egész férfilakosságát. A kirótt taxákat ugyanis a székelyek nem tudják megfizetni. Inkább leülnek. Inkább az egész falu börtönbe kerül. Ez azonban nem megy simán, hanem rendesen izgató és izgalmas előzményei vannak. Amint ez legutóbb is történt Csikszenttamáson, abban a községben, ahonnan feltűnően sok és elkeseredett hangú panaszos levelet küldenek be szerkesztőségünkhöz.

DRAMA AZ ERDŐ ALATT

Bálint Agoston (az Antalé) és Sándor István (a Gáboré) csikszenttamási legények, bárca nélkül döntöttek fát a közbirtokosság erdejében. Összesen két szál lenyit vágta ki. A magukéból vágta, hiszen a közbirtokossági erdőben ők is tulajdonosok. Ennek ellenére törvénytelenül jártak el, mert a kitermelésnek adója, taxája és sok minden egyéb kiadással járó formása van, amiért a közbirtokosságot teszik felelőssé, illetve aközbirtokos-

ságot bírságozzák meg. A törvény szerint tehát a két legény „lopja a saját fáját”, mert nem váltotta ki a bárca. A kivágott fákért egyébként vagy haivan lejt adott volna a kereskedő. A bárca majdnem bekerült volna ennyibe, ha nem többbe.

Alig fordultak ki az erdei utról, szembe találkoztak Ambrus Péter erdőőrrel. Ambrus kötelességét teljesítette, amikor követelte a bárca. A két legény megijedt. Jön a több ezer lejes büntetés, illetve a csikszeredai tömlöc. Egyetlen menekülési lehetőség az, ha az erdőort megfélemlítik, vagy meglágyítják a szívét. Előbb könyörgésre fogták, de a kötelességtudó erdőőr nem engedett. Akkor aztán megragadták a fejszéket. Ambrus azonban erre az eshetőségre is készen volt. Használta a fegyverét. Háromszor lőtt és átlötte Bálint Agoston jobbkarját. A másik legény erre megadta magát. A följelentés a csendőrségen megtörtént. A fát elkobozták, a két legény most már nem kerülheti el a büntetést. A kihágás hatóság elleni erőszakos fellépés miatt bünygyé változott át.

Hibásak a közbirtokosságok is

Megradjuk az alkalmat, hogy a fenti szerencsétlen esettel kapcsolatban rámutassunk több olyan mulasztásra, amelyek a közbirtokosságot terhelik s amelyek jelentékenyen hozzájárulnak ahhoz, hogy odáig fajulhatott a helyzet, ahol most tart. Az egyik csikmegyei közbirtokossági szakértő, akinek hivatalos megbízatása is van, aki maga is szerepet játszik abban, hogy a közbirtokosságokat néha a törvények szigorú betartásával alapos adóval, taxákkal, büntetésekkel rójják meg, az alábbi jellemző és nagyon tanulságos nyilatkozatot adta:

— Egyes közbirtokossági vezetőknek halvány fogalmuk sincs kötelességükről. Tájékozatlanok, tudatlanok, felelőtlenek és hanyagok. Igaz, hogy sok esetben jogtalan adókat vetnek ki rájuk. Ez mindenütt megtörténik. Néha százazrekről van szó, ezek a tájékozatlan és gyámoltalan vezetőségek azonban elfelejtik felelősségüket, holott a felsőbb fórum okvetlenül nekik adna igazat.

— A közbirtokosságok javarésze az évi vágterületek javarészt épületjavításra, vagy éppen építésre oszthatná ki tagjai között. A törvény szerint ezek a vágterületek adómentesek, illetve legtovább 8 százalékos földadóval rohatók meg. A kedvezményekhez azonban miniszteri jóváhagyás szükséges.

Csikban még eddig egyetlen közbirtokosság sem élt ezzel a kedvezménnyel, holott csak egy kérvényre volt szükség, amit aztán a képviselők a minisztériumban gyorsan elintéztethettek volna.

Igy aztán a fiskus olyan hatalmas adóval róta meg a vágterületeket, hogy néha az adó többet tett ki a kitermelt fa értékénél. A felelősség természetesen elmarad, az erdőt pedig termelni kezdik, holott még lehetne segíteni a bajon, ha a minisztériumhoz benyújtják a kérvényt és az engedély beérkezéig párnának a kitermeléssel.

Néhány közbirtokosság saját rezsiiben termeli ki az erdőt. Ez nagyon helyes szempont volna, azonban nem tudnak szerződéseket kötni. Sohasem választják szét az adó alá eső fa tőárát a már kitermelt és befuvarozott fa értékétől. Így aztán a saját munkájuk után is adót fizetnek, mert a fiskus nem a tőárát veszi alapul. Példa erre Csikszenttamás. A közbirtokosság 450 ezer lejes adóssága fedezésére eladott egy erdőrészt. A fa tőára ma már alig 35 lej. A tagok azonban takarékoskodni akartak, vállalták a kitermelést és a befuvarozást s így elérték köbméterenként 200 lejt. A kötött szerződésben azonban nem tőár, hanem a 200 lejes ár szerepelt s így ezután adózták meg. A 25 százalékos adó köbméterenként 47 lejt tett ki akkor, amikor a tőár 35 lej. Adót fizettek azután, hogy pallalták a nehéz erdei munkát.

— Általában pedig: a fiskus úgy bánik el a közbirtokosságokkal, ahogyan akar. A vezetők teljességgel járatlanok, tájékozatlanok, gyámoltalanok. A fa tőára ma 30–35 lej, de a közbirtokosságokat 70–120 lejes tőár után adózzák. — Nincs aki megtegye a lépéseket ennek az igazságtalan helyzetnek az orvoslására.

Egy inspektor kellene csak a pénzügyminisztériumtól, hogy a mai helyzetnek megfelelően újra szabja meg a fiskusra kötelező tőárakat. Jó szerződésekkel lehetne még segíteni a bajon, a közbirtokossági vezetők azonban ezekhez sem értenek.

— Akadt már közbirtokosság, amelyik

Kigyulladt a levegőben a páris-londoni utasszállító gép

A kényszerleszállás után a benzintartály is felrobbant

Páris, január 14.

A Páris és London között közlekedő utasszállító repülőgépet súlyos katasztrófa érte s igazán csak a véletlennek köszönhető, hogy a szerencsétlenségnek nincsenek emberáldozatai. A gép a levegőben valami miatt tüzet fogott. Szerencsére a pilóta és a szerelő annyira meg tudták őrizni lélekjelenlétüket, hogy eredményesen használták az önműködő

tűzoltókészülékeket.

A gép azonban annyira megsérült, hogy kényszerleszállást kellett végeznie.

A kényszerleszállás is sikerült, alig hagyták azonban az utasok és a személyzet el a gépet, a benzintartály felrobbant.

A körülállók kisebb sérüléseket szenvedtek, nagyobb baj azonban nem történt. A gépet megmenteni már nem lehetett.

Meghalt a bukaresti katasztrófa ötödik magyar áldozata is

A szerencsétlenség megrendítő részletei

Bukarest, január 14.

Tegnap már megemlékeztünk arról a párját ritkító, megrázó tömegtragédiáról, amely a bukaresti Doamna Ghica-utcában játszódott le. Mint ismeretes, egy olvadt viaszkkal telt kazán felfordult és halálraégett két magyar munkásnőt, valamint három gyermeket. A szerencsétlenség rettentő szenvedés után haltak meg a Brâncoveanu kórházban.

A tragédia részleteiről ma a következőket jelentik:

A két munkásnő jellegzetes figurája volt a bukaresti magyarok gyilkos és változatlan nyomorának. Az utóbbi hetekben az asszonyok és gyermekeik már alig-alig ettek és az éhenhalás küszöbén állottak. Néhány nappal ezelőtt egy Joan Pop nevű asztalosmesternek megesseti a szíve az egyik asszonyon, Batori Márián és felfogadta valami parkett-munkálathoz, tíz napi munkaidőre — 300 lej fizetés ellenében. Ezzel egyidejűleg egy láda viaszot adott át neki azzal, hogy azt vigye haza és lakásán olvassza fel.

Batori Mária szomszédasszonya, Szabó Róza, felajánlotta, hogy a viaszok olvasztásánál segíteni fog. Magával hozta Batori Mária konyhájába két gyermekét, a 11 éves Lás-

zót és a 3 és fél éves Józsefet. Az utóbbi egyébként csak fogadott gyermeke volt, akit irtalomból vett magához.

Mialatt az asszonyok a viaszkkal telt kazánt felítették a tűzre, a két gyermek Batori Mária Jancsi nevű 5 éves fiacskájával az ágyon játszott. Egy pillanatban a két özvegyasszony elragadtatva a gyermekek játékának bájától, odafutottak az ágyhoz. Ugyanekkor a már rotyogó viaszkból

néhány csepp kibuggyant a tűzhelyre, ott lángra lobbant és lecsurgott a földre, ahol esomó újságpapír volt felhalmozva.

Szemvillanás alatt áthatolhatatlan fekete füst töltötte meg a szobát. S bekövetkezett a tragédia.

Az újságpapír lángra lobbantotta az özvegyasszonyok szoknyáját, akik erre elvesztették fejüket és

ahelyett, hogy kinyitná az ajtót, kirohantak volna az udvarra, védelmezőleg magukhoz kapták gyermekeiket.

Mindez pillanatok alatt játszódott le.

Fél perc múlva égett már a gyermekek ruhája és haja is.

nem termelte ki az engedélyezett vágterületet. Ha ezt idejében jelenté, az adóztatás elmarad. A hanyagság bére azonban, hogy az adóztatás megtörténik és a még ki sem termelt erdő után 3–400 ezer lejes adókkal terhelik meg. Ha aztán felebbeznek, olyan készületlenül jelennek meg a felebbezési tárgyaláson, hogy nem lehet rajtuk segíteni.

Évente 10–15 millió uszik el így s valóban nem tuloznak azok, hogy a közbirtokossági vagyonok néhány évtized múlva kiesnek a tulajdonosok kezei közül. Adóba és illetékekbe usznak el.

Igaz természetesen az is, hogy a fiskus sokszor rosszhiszemű. Példa erre a gyergyószentmiklósi közbirtokosság esetében. Három és fél millió adóval sújtották a közbirtokosságot. A felebbezési tárgyaláson aztán kiderült, hogy az egyik kitermelő céget a közbirtokosság 4 ezer lejes bírsággal sújtotta, mert 19 szál fával többet vágott le, mint amennyire joga lett volna. A fiskus a bemutatott szerződés ellenére

ezt a négyezer lejes bírságot vette alapul és a vágterület minden egyes fáját külön-külön 4 ezer lejre értékelte.

A felebbezési tárgyaláson sikerült meggyőzni a bizottság tagjait s az adót másfél millióra csökkenték. Ez is tulajdonképpen a további keletti felebbezési a törvényszékhez.

TENNIE KELL VALAMIT A MAGYAR PÁRTNAK

A fenti nyilatkozat világos, adatai megbízhatók. Kéi evel ezelőtti mozgalom indult meg a közbirtokosságok szindikalizálására. Ezt a tervet az erdőmérnokok — kitalálható, hogy miért? — elgáncsolták. Aztán új terv merült fel: közös jogvédő központi irodát kell felállítani, ahol hozzáértő emberek tartják számon, intézik az összes közbirtokossági ügyeket. Ezt a központi irodát jogászmber vezette volna

Ez a második terv a közbirtokossági vezetőségek nemtörődömségén és hanyagságán pihent el csendesen. Pedig ez lett volna az egyedüli megoldási lehetőség. A fenti nyilatkozat elég érthetően megmutatja az utat. Vegye a kezébe ezt az ügyet a magyar párt és tegyen valamit a közbirtokosságok megmenlése érdekében. Fontosabb kötelessége ez minden politikáslásnál.

majd a kétségbeesett futkosásban valamelyikük meglökte a kazánt, amely most már teljesen felfordult.

Vélőtrázó sikítások és halálhőrgések szürodtek ki az égő konyhából. A szomszédok azonnal ott termettek, viz és homok zúdult az égő helyiségre, de már minden késő volt. A kikerített mentők csak összeeggett roncsokat találtak.

Először a gyermekek haltak meg, majd esetel Batori Mária és Szabó Róza is kisérvettek.

Zendülés egy krikett-labda miatt

London, január 14.

Bombayben súlyos utcai harc tört ki a mohamedánok és hinduk között. Az utcán krikettező hindu gyerekek labdája véletlenül megütött egy arra haladó mohamedánt. A mohamedán megfenyegett a gyermekeket, akiket egy hindu véd védelmébe. Csakhamar verekedésre került a sor, amelybe fokozatosan mind több és több hindu és mohamedán lakot elegyedett. Mindkét részről előkerültek a botok és a kések.

A verekedés futótüzként terjedt egyik utcáról a másikra. Számos kirakatot beverték, két villamoskocsit felborítottak a bennülő utasokat súlyosan bántalmazták. Az eddigi veszteségajstrom három halott, huszonnhat sebesült.

A városban óriási az izgalom.

Bukaresbe akar költözni a rumosok szindikátusa

Temesvár, január 14.

A rumos, likör- és konyakszindikátus a napokban közgyűlést tartott Aradon. Ezen a közgyűlésen a többség amellett foglalt állást, hogy a szindikátus központját Temesvárról valamelyik központibb fekvésű városba, esetleg éppen Bukaresbe helyezték át.

A vezetőség megtette az intézkedéseket a határozat foganatosítása érdekében, miután azonban az áthelyezésre a szindikátusnak anyagi lehetősége nincs, úgy határozott, hogy végrehajtás előtt kikéri az összes tagok véleményét.

A SPANYOL „HADSZINTÉR”

A monarchisták pénzével készült az anarchista forradalom

(...) 1931 április 14-ike óta, a spanyol királyság bukása óta, ez a mostani forradalom nem az első spanyol zendülés. De nem is az utolsó. A köztársaság tagadhatatlanul gyenge. Az új államrendszer törvényei készen állanak, a keret megvan, a jószándék ugyiszen, de máról-holnapra mégsem lehet a feudális és szinte teokratikus királyságból olyan köztársaságot csinálni, amely ne csak politikai szabadságot, hanem gazdasági jólétet is adjon. Az agrár-reformot a köztársasági nemzetgyűlés megszavazta, az egyházi birtokokat és nagy dominiumokat kisajátította, de ez a néhány hónap, amely eddig rendelkezésére állott, nem volt elegendő ahhoz, hogy a mintegy félmilliónyi éhező munkanélküli parasztságot kenyérhez és földhöz juttassa.

Talán már készen is állana a nagy mű, ha a köztársasági kormányt békében és békésen dolgozni engedték volna. De nem engedik. Ellentét a királyság nagyon gazdag és az anarchista nagyon erős pártja. A nyugodt köztársasági építőmunkát már nem egyszer megzavarta hol a royalisták, hol pedig az anarchista puccsa. E pillanatban az anarchista lázadnak, ami azonban nem jelenti azt, hogy ugyanebben a zendülésben a monarchisták keze nincs benne. Barcelonában és Leridában nagyon sok olyan zendülőt fogtak el, akiknél igen sok pénzt találtak. A royalisták pénzeli az anarchista forradalmát.

Az, hogy a szélsőjobb a szélsőbalal összeműködik, ma nagyon gyakori eset. A szélsőjobb: a főnemesség, a papság, a nagybirtokos osztály, a katonai kamarilla tagja, nem áll ki a barrikádokra, de nekik éppen úgy a jelenlegi keretek szétrobbantása a céljuk, mint a szélsőbal ahogyan szintén a mai államszerkezetet akarja szertevágni. Különösen ez a céljuk a spanyol anarchista, akiknek egyedi programjuk: szétrobbantani az államot. Ők állam nélküli államot akarnak és egyaránt ellenségei egy királyságnak, mint a köztársaságnak, mint a kollektív gazdasági és pártidiktatúrán felépülő kommunista államnak. Éppen ezért a spanyol anarchista mozgalmaknak a spanyol anarchista pártot nem szabad a spanyol kommunista párttal összetéveszteni, amely voltaképpen — mint számottevő erő — nem is létezik. Spanyolországban három olyan kis párt-frakció van, amely közel áll Moszkvához, de ezek nem elég erősek ahhoz, hogy forradalmat kezdjenek és nem is egységesek. Inkább egymás ellen és doktrínáik differenciája között folyik a harc, mint a barrikádokon.

Az anarchista párt is több frakcióra oszlik és e pillanatban a szélsőbal frakció, a Fai ragadta magához a vezetést Angel Pestana, az anarchista párt hűgült vezetője, ma már nem jut szerephez és ez a mostani forradalom talán azért robbant ki éppen most, hogy a tényleges megmozdulás a párt belső harcokban eldőlt frakcióit, a tevékenység pillanatában és a tényleges akció folytán összehozza. Természetesen a balszárny vezetése miatt hozza össze.

Az anarchista párt nagyon könnyű a helyzetük. A köztársasági kormánynak nemcsak az általános világválsággal, hanem külön a spanyol válság gazdasági nyomorúságával: a pénz értékzuhanásával

val is meg kellett küzdenie. Nyomorúságos állapotok közepette semmi sem könnyű, mint a tudatlan tömeg lázítani és ezért sikerült a spanyol anarchista, a legnehezebben mozgatható tömeget, a parasztságot harcba vinni. A mostani anarchista lázadásnál nem is annyira az ipari munkásság, mint a parasztság áll a roham élén, ők a roham-csapatok, amelyek — földet akarnak, enni akarnak és új állapotokat akarnak.

Az anarchista pártja az ország keleti és déli felén a legerősebb és a felkelés eddig csak ebben a két országrészben lángolt. A forradalom eredményét illetően

minden attól függ, hogy a hatalmas birodalom többi részét magával ragadja-e a láz és belesodródik-e ott is a parasztság a felkelés pszichózisába? Eddig még a nyugati és északi részek csendesek, de a keleti és déli tartományokban a forradalmat leverték meg nem sikerült, tehát rem mult est a veszély. Az, hogy a városokban a kéznél levő rendőrség és a városi katonaság megfékezze a forradalmat tüzet, mit sem bizonyít, mert itt voltaképpen parasztfelkelésről van szó, amely guerilla harcokban kimerítheti a katonaság erejét és főként megtörheti amúgy is nagyon gyenge „kormány-

hűségét”. A katonaság 90 százaléka parasztiukból rekrutálódik és így nagyon könnyen megtörténhetik, hogy egy szép napon a mundaiba öltöztetett parasztiuk nem akar tovább a rongyokba burkolt fajt és sorsdöntőre lépni.

Azana, a miniszterelnök, kemény ember. Erős kezű és céltudatos. Lehet, hogy neki sikerül megfékezni ezeket a guerilla-harcokat is, de ezzel szemben az sem lehetetlen, hogy a guerilla-harcok sikerüljenek a köztársasági kormányt és ebben az esetben — a monarchisták következnének.

Az anarchista eredményét bezsebeli az imperialista és feudális monarchisták fekete serege, amely ezer agrár-reform és százezer vagyon-fosztó törvény ellenére még ma is a pénz és így a hatalom ura.

A végén — ettől félni kell! — az anarchista forradalom nem ér el egyebet, mint kikaparja Alfonz hívei számára a gesztent.

Temesvárra költözik a verseci püspök

Szó van arról, hogy a romániai szerb egyház új püspökséget kap

Temesvár, január 14.

A romániai és jugoszlávai görög-keleti szinódusok most kezdték meg azokat a tárgyalásokat, amelyek a konkordátum következtében előállt helyzet rendezésére vonatkoznak. Letic György dr. verseci szerb püspök a tárgyalásokkal kapcsolatban Temesváron járt, hogy az egyházmegegyében beállott változással kapcsolatban ismertesse a maga álláspontját.

A régi határok megváltoztatásakor ugyanis a bányási szerb egyházmegegye központját Temesvárról Versecre helyez-

ték át, ahol csak vikáriátus maradt. A később létrejött konkordátum aztán — a román keleti egyház és a szerb keleti egyház között létrejött konkordátum! — úgy intézkedik, hogy a verseci püspökséget megszünteti a jugoszláv szinódus, a román szinódus pedig engedélyezi a szerb püspökség Temesváron való felállítását.

A tárgyalások befejezése a napokban várható. A kérdés az, hogy a verseci püspök áttegye-e a székhelyét Temesvárra, vagy egészen új püspök vegye át a romániai szerb egyházmegegye vezetését.

Nagyvárad nem ad pénzt, de „fenntartja” a népkonyhát

Ha bezárják a népkonyhát, 2500 éhező marad élelem nélkül

Nagyvárad, január 14.

A legtöbb érdélyi városban eddig még semmiféle gondoskodás sem történt a munkanélküliekről s ahol mégis tettek valamit, ott sincs köszönet benne. Nagyváradon például megnyitották a népkonyhát, de annak működése elé is súlyos nehézségek gördültek. Dancse Jakab, a városi népkonyhák bérloje, kijelentette, hogy amennyiben a várostól nem kap

gyorsan segítyt, kénytelen lesz a népkonyhák üzemét megszüntetni, mert amióta azokat megnyitották, a város még egyetlen banival sem járult hozzá a fenntartásukhoz.

Ha kellő anyagi eszközök hiányában a népkonyhák valóban bezárnak. Nagyvárad 2500 éhezője maradna minden élelem nélkül.

A rendőrtisztek nem akarnak vizsgára menni

A belügyminiszter továbbra is „ideiglenesnek” minősíti az előírt végzettség nélküli rendőrtiszteket

Temesvár, január 14.

Jelentettük, hogy a belügyminiszter vizsgálta utasította azokat a rendőrtiszteket, akiknek nincs meg a közigazgatási törvényben előírt végzettségük, addig pedig, amíg a vizsgát leteszik, ideiglenesnek minősítette őket.

A rendőrtisztek pedig a vizsgát nem akarják letenni.

lést tartottak Temesváron. A gyűlésen más városok is képviseltették magukat és közösen egy határozatot hoztak, hogy

nem veszik tudomásul a belügyminiszteri rendeletet s nem állnak vizsgára, mert őket még az újabb közigazgatási törvény előtt végleges minőségben vették fel a rendőrség kötelékébe.

Amennyiben pedig a belügyminiszter mégis ragaszkodik a rendelet végrehajtásához, közigazgatási pert indítanak az állam ellen.

A temesvári határozatot közölték a belügyminiszterrel is abban a reményben, hogy visszavonja a rendeletét.

Az akció azonban nem sikerült. Hét komiszárnak az aktái most érkeztek vissza Bukarestből. Valamennyit ideiglenesnek minősítette a belügyminisztérium, mivel nincs meg az előírt képesítésük. A rendőrségben általános az elkeseredés, mert a többi 43 bányási rendőrtiszt is a legrosszabból tart.

Itt említjük meg, hogy az új törvény alapján 13 rendőrtisztelet Marosvásárhelyen is ideiglenesnek nyilvánították. A rendőrtisztek nem mennek vizsgáztatásra Bukarestbe, hanem a marosvásárhelyi táblán közigazgatási pert nyújtottak be az állam ellen.

— ELVÉRTZETT ÉS MEGHALT EGY SZÁSZREGENI MUNKÁS. Marosvásárhelyről jelentik: Halálos szerencsétlenség történt Szászrégenben, ahol Asztalos Sándor 51 éves városi munkás a városi körfürőssel dolgozott. A munkás vigyázatlanul kezelte a gépet, amelynek a kerekai elkapták balkarját s többől leszlette. A szerencsétlenül járt ember gyors orvosi segítség hiányában teljesen elvérzett.

Ellopták a komorzáni csempész-ütközet vezérét

Szatmár, január 14.

Néhány nappal ezelőtt számoltunk be arról az elkeseredett tüzharcról, amely a román-csehszlovák határ mentén, Komorzán község közelében játszódott le a csendőrök és egy 18 tagú csempészbanda tagjai között. A tüzharcban a csendőrök győztek és 12 csempészt letartóztattak, valamint a menekülő csempészeket eldobált 60 kiló selyemmarut zsákmányul ejtve, megállapították, hogy

Szatmár környékén ezidőszere három jól megszervezett csempészbanda dolgozik állandóan.

A letartóztatott csempészek vallomásaiból a hatóságok megállapították, hogy a tettenért csempészbanda főnöke Lázár Lipót kereskedő, aki azonban az éjszakai ütközet után nyomtalanul eltűnt.

Lázár közben előkerült s most őt is őrizetbe vették.

A csempészbanda főnöke kihallgatása alkalmával nem akart semmit sem tudni a komorzáni csempészütközetről és kezei tagadta, hogy a legkisebb köze is lenne a hatalmas selyemcsempészetnek. Legadásra ellenére is folyik ellene az eljárás és a hatóságok remélik, hogy Lázár végül is megtörök s újabb adatokat szolgáltat a csempészütközet előzményeihez.

Tüntető orosz hadgyakorlat a Fekete tengeren

Moszkva, január 14.

A Szovjetszövetség haditengerésze nagy-szabású hadgyakorlatokhoz fogott a Fekete tengeren. E hadgyakorlatokban részt vesz a legnagyobb orosz Zeppelin is, amit német mérnökök építettek s amelynek jelenleg is német kapitánya van.

A külföldi lapok úgy vélik, hogy az orosz flotta gyakorlatozásának tüntető jellege van.

Csodás eredmények Togal-lal fejdégszába és hűléses betegségek esetében!

Egy ismerősöm figyelmeztetésére megkísértem a Togal-tablettákat és azóta fejdégszába (migrén) és hűléses betegségek-nél csodás eredménnyel használok. Amióta ezt az értékes készítményt ismerem, házi gyógyszer-táromban állandóan kéznél tartom.

Bonfert Ella Cluj.

Ella Bonfert

A Togal gyors és biztos hatású gyógyszer rheuma, köszvény, idegszába és háztomfájdalmak, álmatlanság, spanyolnáha és hűléses betegségek ellen. Togal kiválasztja a hangsúlyos baktériumölő, tehát a baktérium-ellenes támadja meg.

Több mint 4000 orvosi vélemény! Egy kiértékelés megállapította összes gyógyszer-tárolakban Lei 52—

Rádió nagy választék

1-a minőségű legmodernebb készülékek elektrodinamikus hangszóróval:

„Osarka” amerikai	4-1	lám pával
Supergép	3-1	
„Tefag” legújabb modell	3-1	
„Lumophon” legújabb modell	3-1	
„Lumophon” legújabb modell	6-1	„Super
„Standard Lord” legújabb modell	3-1	lám pával
„Standard Olympia” legújabb modell	4-1	
„Standard Super” legújabb modell	6-1	

Olcsó árak! Kedvező fizetési feltételek.

NOVY Rádiólaboratórium
Brassó, Rózsatér 19.

UJABB
**BUTOR-
ÁRREDUKCIO**
**SZÉKELY
ÉS RÉTI**
Butorgyárában

BRASSÓ
BUKAREST
MAROSVASARHELY

Butort, mérsékelt árban csak
Polák J.
asziasználtságra szerethető be.
Brassó Szitás u. 34
A legújabb tervek szerint. Garantiált szolid árak

Cipők elsőrendű kézimunkák, mérsékelt áron:

Mózes János-ná!
BRASSÓ Weisz Mihály utca 2. Megrendeléseket és javításokat a „legelőnyösebben” és „előrenddel” kivételben készítik. Az „Económia” hírlapja tagja.

HIREK

GYILKOS NENI

Olykor szívesen játszadozom a nevekkel. Behunyom a szememet s magam elé varázsolom viselőik képzeletem szerint koholt külsejét. Így szórakoztam akkor is, amikor „Pipás Pista” pajkosan hangzó nevét először hallottam. Afajta Jókai-regényhősnek testesítette meg a fantáziám, joviálisan csibukozó vidéki kurtanemesnek, akinek borgőzös ajkain garmadájjal dúlnak a paskos, pászonzselédék füleinek árthatmas adomák.

Roppant családodtnak éreztem magamat, amikor a szépségű Pipás Pistáról megtudtam, hogy nem férfi, hanem nő s hogy foglalkozására nézve inkább gyilkos, mint imádatunk tárgya. Kiábrándulást csak fokozta, hogy férfiruhában jár, pipázik s nincs az a gyilkosság, a mit néhány véka kukorica vagy paszuly fejében el ne vállalna...

Azóta egyre viaskodom ezzel a szörnyű komplexummal, de még ma is ismeretlen előttem az ösvény, amelyen Pista ténsasszony végigbaktatott, mielőtt a lejtő mélyére érkezett. Milyen tudatalatti erők nógatták a bűn felé s milyen végtelen sordorta borzalmas fináléhoz, amely bitófa képében már ott sötétlik valahol a szegedi sáncok mentén!

Komplikáltabb ez a sors, mint a legbarátabb keresztretjévény, amelyhez csak annyiban hasonlít, hogy függőlegesen végződik.

Vessenek egy röpke pillantást erre a Pipás Pistáról Figyeljék meg ezt a férfiruhás szörnyeteget. Pillantásnak vörösbé játszó zsirpárnás arcára, hunyorgó szeméire, ajkaira, amelyekről bő fellegekben árad a kapadohány emelyítő füstje, husos kezeire, amelyek sosem haboztak, ha gyilkolni kellett... És ez egy nő. Valamikor ringójáru menyecske volt s a „Csak egy kislány”-t húzták zsalugáteres abiaka alatt...

Most aztán hurok kerül a nyakára. Agyó asszonyom, vagy ha úgy tetszik, Isten vele Pistát Mító volt a nevéhez. Minden nőt lepipált, aki eddig valami nagyot művelt. Zrinyi Ilonát, Madame Curiet, a tisztazugi asszonyokat. Greta Garbot, vagy kit akar még?

Ugy fáj, hogy nem férfinék született!

NEMES FERENC

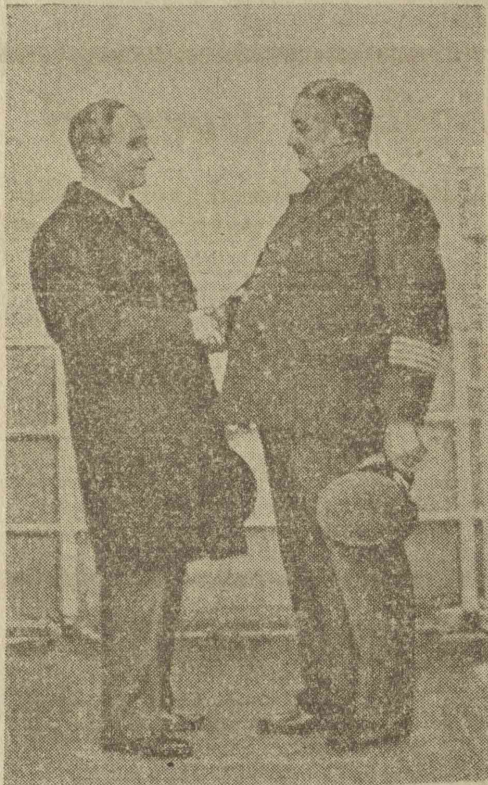
— IDŐJÁRÁSJELENTÉS. A budapesti meteorológiai intézet jelentése szerint hidegebb idő várható, északkeleti légáramlásokkal s Közép-Európa déli részén még erős havazásokkal.

— NEM VOLT RENDZAVARÁS A TEMESVÁRI VÁROSI VÁLASZTÁSON. Tudósítónk jelenti: A temesvári városi tanácsválasztás szombat, január 14-én folyt le meglehetősen nagy csendben. A délutáni órákig semmiféle rendzavarás nem történt, az addig leadott szavazatokból pedig a valószínűség az, hogy a blokk listája szerzi meg a győzelmet, amelyen a kormánypárt, a magyar párt, a német párt és zsidópárt jelöltjei szerepelnek.

— CSIKTAPLOCA CSIKSZEREDÁHOZ AKAR CSATLAKOZNI. Csikszeredáról jelentik: Csiktaploca község interimár bizottsága, a község lakossága hozzájárulásával, azzal a kéréssel fordult Csikszereda tanácsához, hogy a községet legalább külvárosi jelleggel csatolják a várhoz. Annak dacára, hogy a falut városfejlesztési szempontból elsőrendű érdek lett volna Csikszeredához csatolni, a tanács a kérést nem teljesítette. Információnk szerint a határozatot Csiktaploca lakói megfellebbezik.

— RÉSZREHAJLASSAL VÁDOLTA MEG A JÁRÁSBÍRÓT. Csikszeredáról jelentik: A csikszeredai törvényszék pénteken tárgyalta Pál Ignác gergyóalfalusi gazda ügyét. Pál ellen Mihaleanu gergyószentmiklósi járásbíró azért tett bűnvádi feljelentést, mert az alfalusi gazda tárgyalás közben részrehajlással vádolta meg őt, és azzal fenyegette, hogy fegyelmi eljárást indítat ellene. A csikszeredai törvényszéken megtartott tárgyaláson a tanúk egyhangulag igazolták, hogy Pál Ignác sértő módon lépett fel Mihaleanu járásbíróval szemben. A bíróság nem hozott ítéletet, hanem elhalasztotta a tárgyalást január 30-ra a bizonyítás kiegészítése végett.

— AZ ELPUSZTULT ATLANTIQUE EPILOGUSA

Mirault francia konzul Franciaország őszinte köszönetét fejezte ki a „Ruhr” német gőzös kapitányának abból az alkalmából, hogy a német gőzös az „Atlantique” legénységének legnagyobb részét megmentette.

— ERMIHÁLYFALVA JOGÁSZBÍRÓT KAPOTT. DE NINCS KÖSZÖNET BENNE. Ermihályfalváról jelentik: A nemrég lezajlott községi választások alkalmával őriási szótöbbséggel egy Buzila Jusztin nevű jogász került a bírói székbe, aki teljesen felborította a község nyugalmát. A bíróné előlépett jogász eleinte azzal igyekezett magának népszerűséget szerezni, hogy a román vezetőembereket különböző vádakkal támadta meg. A jogász ur különben még nem foglalta el a hivatalát, sőt valószínűleg sor sem kerül rá, mert a kolozsvári revíziós bizottságnál megfellebbezték megválasztását. A revíziós bizottság január 31-én tárgyalja az ügyet, amely elé egész Ermihályfalva érdeklődéssel és reménykedéssel tekint.

— ÜLÉST TART A MAGYAR PÁRT GYERGYÓSZENTMIKLÓSI TAGOZATA. Gyergyószentmiklósról jelentik: Gaál Alajos dr., a magyar párt gyergyószentmiklósi tagozatának elnöke a tagozat intézőbizottságát vasárnapra ülésre hívta össze, hogy az adókvetéssel összefüggő ügyeket és az aktuális kérdéseket megvitathassák. Értesülésünk szerint ezen az ülésen javaslatok hangzanak el az iránt, hogy az ifjúságot intenzívebben bekapcsolják a magyar párt politikai és kulturális tevékenységébe.

— MEGNYUGSZIK A HALÁLOS ÍTÉLETBEN. Saarbrückenből jelentik: A saarbrückeni esküdttörbíróság tegnap hozott

ítéletet Gross József fölött, akinek lelkiismeretét egy bérkocsivezető meggyilkolása terhelte. Gross a tárgyaláson beismerte a gyilkosságot s amikor az esküdtek verdiktje alapján halálra ítélték, kijelentette, hogy nem felebbez, hanem a halálos ítélet gyors végrehajtását kéri.

— AUTÓBUSZSZERENCSETLENSÉG HUSZ SEBESÜLTTEL. Münsterből jelentik: Hamm poroszországi városka közelében az országúton sulyos autószerencsétlenség történt. Egy Dortmund felől robogó személyautó a sikos úton eleszva teljes sebességgel beleszalad egy hollandiai autóbuszba, amely zsufolva volt utasokkal. A két gépkocsi felborult s az utasok közül huszan megsebesültek. Hat sebesültet sulyosabb természetű sérülése miatt kórházba kellett szállítani.

— ÉJSZAKAI „KÉZBESÍTÉS” PÁLINKA RAZZIAVAL EGYBEKÖTVE. Csikszeredáról jelentik: A csikjenőfalvi csendőrök egészen különös és szokatlan módját találták ki annak, hogy a falu lakóit zaklassák és háborgassák. A kézbesítés céljából a csendőrökre érkező bírósági és katonai ügyiratokat nem nappal kézbesítik ki legujabban, hanem éjszaka. Álmukból verik fel az érdekelteket, ami nem megy a legcsendesebben, mert falusi ember ha egyszer elaludt, nehezen ébred álmából. Ha az érdekeltektől tülakoznak az éjszakai csendhaborításnak is beillő kikézsbesítés ellen, a csendőrök erőszakosságoktól sem riadnak vissza. Az ilyen éjszakai kikézsbesítésekkel a csendőrök mellesleg alaposan átkutatják a ház környékét, hogy vajon nem főznek-e titokban pálinkát, vagy nem működik-e pénzhamisító üzem valamelyik házában.

— AKARATÁN KIVUL ANYJA GYILKOSA LETT. Tordáról jelentik: A tordamegyei Kenderes állomás közelében levő vasuti órházban. Szabeni János az őr 21 éves fia, egy töltött fegyverrel bibeledött. Játásás közben véletlenül megrántotta a ravaszt s a golyó a közelben tartózkodó édesanyja fejébe fúródott, aki azonnal szörnyethalt. A hatóságok eljárást indítottak a tragikus szerencsétlenség következtében anyagyilkossá vált fiatalember ellen.

— ISMERETTERJESZTŐ ELŐADÁSOK TORDÁN. Tordáról jelentik: A tordai Magyar Iparosgyelet már régebben elhatározta, hogy az iparososztály ismeretnek fejlesztése céljából ismeretterjesztő előadásokat rendez. Az idei ciklus első előadását most tartották meg őriási érdeklődés mellett. A hetenként tartandó előadásokra az egyet kulturbizottságának sikerült a város legjobb előadóit megnyerni.

— POP JÁNOS HALÁLA. Pop János hunyadi görög katolikus tiszteletes, szentszéki tanácsos, aki az erdélyi román papi gárda egyik legkiválóbb tagja volt, 85 éves korában meghalt. Az elhunytban Popp Valér volt kormánybiztos és Pop Amos ezredes az apjukat gyászolják.

— TERMÉNYRABLÁS NAGYBAN. Ermihályfalváról jelentik: Az elmúlt éjjelek egyikén betörők jártak Gelberger Sándor ermihályfalvai földbírtokos háttárményi tanáján, ahonnan 18 mázsa búzát, azonkívül nagymennyiségű tengerit és burgonyát zsákmányoltak. Az érsemjéni csendőrség Sándor János érkenézi legény személyében csakhamar elfogta a „főkolompóst”, aki bevallotta, hogy a

betörést három barátja társaságában követte el. Sándort, akinek a lakásán egyébként az ellopott terményeket hiánytalanul megtalálták, a zilahi ügyészségre kísérték. A nyomozás folyik.

— UTSZÉLI BANDITÁK GARÁZDALKODNAK TORDA KÖRNYÉKÉN. Tordáról jelentik: Vakmerő rablótámadás játszódott le a torda-gyeresi országúton, ahol egy többtagú banda néhány revolverlövessel megállásra kényszerítette a Lázár Simon-féle keresztesi gazdaság egyik fogatát. A banda egyik tagja motoros alá vetette a kocsi s aafeleti mérgében, hogy sem a kocsinál, sem a szekéren nem talált semmit, társaival a védtelen emberre roont és sulyosan összeverték. A csendőrség nyomozást indított, hogy az utszéli banditákat kézrekerítse.

— A HÁZVÉTEL MIATT MEGKESELTE AZ APJÁT. Csikszeredáról jelentik: Kanálos Ádám csikkozmasi cigánykovács már régóta ellenséges viszonyban élt 60 éves apjával. Az ellenségeskedés oka egy házvétel volt. Pénteken apa és fia ismét összeszólalkoztak s szóváltás közben az öreg Kanálos pofonütötte a fiát. A cigánykovács bieskát rántott és azzal sulyos sebet ejtett apján. A csendőrség Kanálos Ádámot letartóztatta. A késelő cigány azzal védekezett, hogy önvédelemből szurta le az apját.

— TIZEZER LEJT ÉS HAT TÉLIKA. FALVAI TISZTVISELŐTŐL. Ermihályfalváról jelentik: Vakmerő betörés történt Ermihályfalván, ahol ismeretlen tettesek behatoltak Poller Sándor magántisztviselő lakásának előszobájába, ahonnan hat darab férfi és női kabátot zsákmányoltak. Az egyik kabát zsebében volt a tisztviselő 10 ezer lej megspórolt pénze is, amit a vakmerő tettesek szintén magukkal vittek. Érdekes, hogy a betörés a hálósza szomszédságában zajlott le, ahol nyugodtan aludtak a házbeliek. A rendőrség erélyes nyomozást vezetett be, hogy a hidegvérrel dolgozó betörőket kézrekerítse.

— AGYONÜTÖTTE A CSABITÓT. Temesvárról jelentik: A temesvári törvényszék 1 év és háromhónapi börtönbüntetésre ítélte Drancea Illés bánsági gazdálkodót, aki vadházastársát a múlt év márciusában egy Vita György nevű fiatal gazdával tettenérte s a csabítót agyonütötte. Az ügy fellebbezés folytán a temesvári tábla elé került, amely a gazda felindulását enyhítő körülménynek véve, 5 hónapi fogházbüntetésre szállította le az ítéletet. A büntetésbe a 2 hónapos vizsgálati fogságot is beleszámítják.

— SZIVENLÖTTE MAGAT EGY ÖT-ÉVES KISFIÚ. Marosvásárhelyről jelentik: Onolea Tivadar szárszégeni erdőkezelési inspektor hivatalos körutrá indult, de elfelejtette vadászfegyverét magával vinni. A gazdátlanul heverő puská csakhamar az inspektor unokaöccsének a kezébe került, aki játszadozni kezdett vele. A fegyver elsült s a golyó a gyermek szívébe fúródott, aki azonnal szörnyethalt. A hatóságok azonnal vizsgálatot indítottak annak a megállapítására, hogy a tragikus halálesetért ki terhel a felelősség.

Figyelmeztetés!

KALLA

aransárgára füstölt, vitamindus, nagy tápértékű

ÓRIÁS BUCKLINGEI

1. drb.
200 - 250
gr. csak
LEI 13"-

Mától kezdve mindenütt kapható!

Ügveljünk a „KALLA” névre és utasítsunk vissza értéktelen utánzatokat!

ASTRA MOZGÓ, BRASSÓ

PÁRATLAN SIKERREL, ZSUFOLT HÁZAK ELŐTT BEMUTATJA A

CONGORILLA

CIMŰ ÓRIASI FILMET

VASÁRNAP DÉLELŐTT NAGY MATINÉ ELŐADÁS

Mindazoknak,
akik magukat
gyengének
és kimerülteknek érzik a

BIOGLOBIN

új életerőt ad

Vérképző, izomerősítő, idegerősítő, étvágygerjesztő és élénkítő szer.

Kapható a gyógyszerárakban, vagy a készítőnél

FABRIIUS GUIDO

„MEDVÉ” gyógyszerárak
Nagyszeben Sibtu

IRGALOMKENYEREN NEM LEHET SOKÁIG TARTANI A TÖMEGEKET

**Buttler, a Nemzetközi Munkahivatal főtitkára
a munkanélküliségről**

Genf, január 14.

Genfben újból megkezdődött a Népszövetség különböző sikokon mozgó tevékenysége az emberiség nagy bajainak enyhítésére. Szinte ugyanazon a napon, amelyen újból leült a zöldsztalhoz az egyezbén máj teljesen eredménytelenül szeljeszött gazdasági világkonferenciát előkészítő bizottság, kezdetét vette a Quai du Wilson üvegpalotájában a nagy munkaügyi értekezlet is, azonkívül a pénzügyi komisszió is tanakodnak, — ha történetesen itt volnának már az összes érdekelt felek. A román kormány kiküldöttjének azonban se híre se lampa — annak ellenére, hogy a Népszövetség pénzügyi szertehez elsősorban a Genf és bukaresti nézeteltéréseket akarták elintézni.

Imrédy Béla magyar pénzügyminiszter pedig csak ma futott be kissé ugyancsak megkésve, Ausztria pedig belső viszonyai miatt, január 19-ig egyáltalán nem tudja képviseltetni magát az öt közvetlenül érintő tárgyalásokon, a derék pénzügyi orákulum így tehát nem tehetett mást, mint egy példátlan gesztussal akciókép- telennek nyilvánította magát és tagjai azóta a genfi hotelpaloták csapnivaló zenekari mellett busongva várják, hogy — mit hoz a jövő?

Ami a világgazdasági konferencia elő- készítését illeti, az ennek szorgalmazására kijelölt bizottság olyan csigalassúsá- gal tanakodik az eljövendő nagy gazda- sági konferencia programja felett, hogy az egész gazdasági előkészítés ügyéből aligha lesz gállickó. Szerencse még, hogy MacDonal, aki a világgazdasági konfe- rencia legfőbb sürgetője, nem akar ígá- tani az április elseji dátumtól és egyre- másra üzengeti Genf felé, hogy dispu- táljanak csak a Népszövetség szakértői amit akarnak, amikor arra kerül majd a sor, hogy a gazdasági válság elfojtása végett cselekedni kell, ugyanis csak a poli- tikusok jöhetnek elő a nagygyűléssel, lé- vén egyedül az ő kezükben a gazdasági élet minden tizos rugója, szelepe és srója.

Igen nagy fontosságot tulajdonítanak gazdasági körökben a ma megkezdődött munkaügyi értekezletnek is, amely a töb- bitől eltérőleg legalább nem zárt ajtók mögött, hanem a legszélesebb körű nyil- vánosság bevonásával tanácskozik.

Maga Harold Buttler, a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal kitűnő igazgatója, a ki most a legkeresettebb ember Genfben, legutóbb a Népszövetség rádióleadóálló- másában lelkes beszédet intézett a tenger- entuli nemzetekhez.

Maga Buttler igen rokonszenves angol ur, aki távol van attól a merészségtől, hogy saját szakállára igyekezzék megol- dani a világsszerte tomboló válságot, amint azt szenvedélyesebb elődje, Albert Tho- mas kísérlete volt meg és beéri azzal, hogy tagadhatatlan rátermettségét a leg- nagyobb szerénységben és csendben a munkanélküliségből való kikecmergés le- hetőségeinek kutatására szentelje.

**120 millió ember
kenyér nélkül**

Mr. Buttler, mint az erdélyi magyar sajtó reprezentánsát, fogadott:

— En tudom, hogy itt két nagy elv, két nagy felfogás ütközik össze, amikor magyar emberek Genf kísérleteiről és ki- utkereséseiről hallanak. Tőlünk kenyeret és megoldást, leszürtiséget és végső ere- dményeket szeretnénk halni. Genf pedig csak vizsgálat és kutat, ajánl és int, vagy — legfeljebb — szuggerál.

— Az emberiség civilizátorikus hala- dását soha nem fenyegette még ak- kora veszély, mint amilyen most a mun- kanélküliség irányából.

Buttler ur a Munkaügyi Hivatal ada- tai alapján harmincmillióra becsüli azoknak a sze- mélyeknek a számát, akik csak az ipar- ban foglalkozás nélkül maradtak.

A sok közül a kis Ausztria példáját ra- gadja csak ki, amelynek hatmillió lakója közül háromszáznyolcvanöt ezren keresek hiába munkát legutóbb, szeptemberben.

— Mi sem természetesebb, mint hogy az emberiség ekkora rétegének tespedtse-

ge idején a termelő sem tud annyit kap- ni termékeiért, hogy maguk számára el- érjék a standard of life-t.

— A munkanélküliség tehát nemcsak kiütése és tünete a válságnak, amint ezt általában a közgazdászok hirdetni szok- ták, hanem a krízis feszültségben tartó legelsőbbrevaló tényező.

— Igen, hiszem és vallom ugyan, hogy a múltév augusztus óta megkezdődő las- su vállalkozási kedv enyhüléshez vezet, de ehhez szükséges, hogy a termelő meg- az iparos, a paraszt s az intellektuál új- ból prosperáljon, ami csak úgy érhető el, ha az a millió és millió személy, aki kutyaeletre van ítélve az idegekben benitő mai henyesége folytán, újból beszerezhe- ti majd mind szükségesét.

— A nagyjelentőségű kérdés, amely a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal vezető- ségét foglalkoztatja, úgy formálható meg, hogy miképpen állítható helyre az

egyensúly a fogyasztás és a termelés kö- zött?

Nem lehet még ma is elméleteken lo- vagolni, sem a bizalom és a pénz las- su körforgásától várni a jobb jövő kontúrjainak kialakulását.

Igen, elismerem, ha a pénzt kiszednénk a gyapjumellényünkől és a bankból, ha az adókat leszállítanánk és a nemzetek szépen megkezdénék a magán és állami tartozásaik kifizetését, egyszeribe meg- könnyebbülnek kerekednek a világon. De arról van éppen szó, hogy ezeket az aka- dályokat nem lehet csak úgy egyszerre megszüntetni és az emberiségen mégis segíteni kell.

Mr. Buttler nagy aggodalommal néz azoknak a munkanélkülieknek a jövője felé is, akiket a termelés fejlettebb mód- szereinek alkalmazása és a tőkeletesebb gépek fosztottak meg kenyérkereseti le- hetőségüktől.

A gőz, a villany, a benzin

Németországban különböző statisztí- kusok azt az egybehangzó megállapítást szűrték le, hogy

„a gőz, a villany, a benzin egymillióval szaporították a munkanélküiek szá- mát.

A termeléshez és szállításhoz is sokkal kevesebb izomerő kell. Mi lenne hát azokkal, akiket a fejlett gépteknika egy-

szersmindenkorra szükségtelessé tett, ha a termelés és a munkaidő kérdését nem szabályoznánk?

— Irgalomkenyeren nem lehet sokáig eltartani a tömegeket. Ezerszer helye- sebb és a jelen, meg a jövő szempontjá- ból egyaránt üdvösebb volna, ha megszervezhettük annak lehetőségét, hogy az emberség szélesebb rétegei dol-

Leszavazzák a negyvenórás munkahetet

**Csak a franciák, olaszok és angolok vannak
a 40 órás munkahét mellett**

Genf, január hó 14.

A genfi Nemzetközi Munkaügyi Kon- ferencia, amely közismerten a Népszö- vetség kezdeményezésére és fennhatósága alatt ült össze, minden jel szerint ku- darcba fullad. Ezt a jelenlegi konferen- ciát ugyanis kifejezetten azért hívták össze, hogy

a munkanélküliség nagy problémájá- nak megoldására valamit kitaláljanak.

A nagyhatalmak delegátusai, a francia angol és olasz delegátusok elő is terjesz- tettek egy javaslatot, amely a negyven- órás munkahétre vonatkozik s amely az

ő véleményük szerint egyedül alkalmas arra, hogy csökkentse a munkanélküiek számát.

Ez a javaslat, amint a tárgyalások me- nete mutatja, nem találkozott nagy ro- konszennvel a többi delegátus között valószerű, hogy a szavazáson kisebb- ségben maradt.

Egyéb javaslat viszont nincs napiren- den s így — amennyiben a negyvenórás munkahetet leszavazzák — a konferen- ciát eredmény nélkül kell lezárni.

Ugy látszik, hogy a Népszövetségnek semmiféle kezdeményezése nem hoz si- kert.

Teljesen elakadt a román-magyar árucserre, mert hasznavehetetlen a kliring-egyezmény

**Kliring helyett kompenzációs üzleteket kíván az iparvállalat
és az exportőr**

Budapest, január 14.

A valuta- és devizakorlátozások miatt szük- ségessé vált, hogy Románia és Magyarország a fennálló kereskedelmi szerződések kiegészí- tésére kliring-egyezményt is kössenek egy- mással. Az egyezményre vonatkozó tárgyalá- sok, — emlékeztetik még rá az olvasó, — hosszú ideig folytak és csak nagy huza-vona után vezettek eredményre. Az „eredmény” azonban mindössze az egyezmény megkötése volt, mert, amint utólag kiderült, a két or- szág közötti kereskedelmi forgalom szempont- jából a megkötött kliring-egyezmény haszná- vehetetlennek bizonyult. Ennek az oka pedig az, hogy a két érdekelt ország kiviteli-beho- zatali mérlege nagyon egyenlőtlen, Románia többszörösen nagyobb értékű árumennyiséget szállíthat Magyarországra, mint amennyit Ma- gyarországból beenged. Ennek viszont az a következménye, hogy a magyarországi kom- penzációs pénztár kifizetheti a magyar ex- portőrök követeléseit azokból az összegekből, amiket a román árukért inkasszál, a romániai

pénztár azonban sokkal kevesebbet vesz be, mint amennyit a román exportőröknek ki kellene fizetnie. A két pénztár elszámolását viszont a transfermórátorium késlelteti, amely miatt a román szállítók nem juthatnak köve- teléseikhez.

Ilyenformán tehát a kliring-egyezmény hasznavehetetlennek bizonyult, a két ország közötti árucserre újból megszűnőben van. Ez pedig egyik ország kereskedelmének sem ér- deke s éppen ezért a magyar-román kereske- delmi kamarák vezetősége akciót indított, olyan értelemben, hogy

az árucserét az exportőrök között rekomp- penzációs alapon indítsák meg újra.

A megindult tárgyalások célja az, hogy mindkét ország kormányja tegye lehetővé a magánrekompenciát a szindikátusok, vagy más elismert kereskedelmi alakulatokon ke- resztül.

Amennyiben a tárgyalások eredményre ve- zetnek, úgy a két ország közötti árucserre új- ra megindulhat.

gozhassanak.

mert hisz ezáltal öntudatukat, terme- lőképeességükben való hitüket is vissza- adhatjuk nekik.

— Munkát teremteni a tévelygő, éhező, magát feleslegesnek érző embernek, ez a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal legko- molyabb célkiűzése 1933-ra.

— Amíg le nem szerelhetjük a munka- nélküliek aggodalmakteltő hadseregét, addig ne ábrándozzunk a pálság enyhí- téséről. Addig ugysem lehet megmozgatni a fogyasztótömegeket, üres zsebük ugy- sem változtathat azon a tényen, hogy a paraszt és iparos nem tud megélni.

Buttler igen nagy lelkeséggel és re- ményekkel mozgatja ezt a konferenciát, amely ma tilt össze és amelyre 28 állam küldte el munkáltató, munkás, és kor- mány megbízottait, hogy foglalkozzanak a heti munkaidőnek negyven órára való leszorítása kérdésével. Bár hivatalosan egyetlen országban sem dolgoznak ed- dig heti 48 óránál kevesebbet, a „short time” rendszerével már eddig is kísér- leteztek Amerika, Németország és Olasz- ország magángazdaságában és mindenütt fényes eredményeket értek el a külön- böző munkáscsoportok váltakozó foglal- koztatása által. Ha most nemzetközi meg- egyezést fogadnának el a heti munkaidő- nek 40, vagy 36 órában való szabályozá- sáról, annyit legalább is el lehetne érni, hogy a mainál átlag 10—20 percentnél nagyobb számú munkásnak és munkásnő- nek jusson állás, munka és jövedelem és hogy a gépipar további fejlődésével ne mélyítsék még továbbra is a zavarokat. Az is lehet különben, hogy a dolgozók munkaidőjét csak egyénileg fogják sza- bályozni anélkül, hogy az ipari üzemek, gyárak, vállalkozások heti összmunka- idejét leszállítanák. A legelső kérdés, a mi a konferencián felmerült, vajon tény leg gvarapítani fogja-e a tömegek vásár- lóképeességét a „short time” és nem az kö- vetkezik-e majd be, amelytől a munka- adók félnek, hogy még a mainál is keve- sebb pénz kerül majd a fogyasztóközön- ség kezébe.

SEIDNER IMRE

Érmelléki sertések a bécsi és prágai piacon

Érmelléfalva, január 14.

A hosszú hetek óta szünetelő sertés- export ismét fellendült az Érmelléken. A legutóbbi hetipiacon váradi és helybeli exportőrök 3 vagon kövér sertést vásáro- ltak, amelyből 2 vagon Bécsbe, egyet pe- dig a prágai piacra exportáltak.

A kövér sertés kilójáért 14—16 lejt fi- zetnek. Tartós export esetén az árak emelkedése várható.

Itt említjük meg, hogy amíg a sertés- piacon némi élnétség mutatkozik, addig a szarvasmarha és lópiacra teljes lany- haság észlelhető.

Csődöt kért maga ellen a pozsonyi „Reggel”

Pozsony, január 14.

A cseh kormány magyarnyelvű hivata- los lapjaira ugyancsak rájár a rud. Nem- rég került csődbe az „A Nap” című fel- vidéki magyar napilap, amelyet a cseh kormány pénzelt s most fizetési nehézsé- gek közé került a Pozsonyban megjelenő Reggel című napilap is. A lap hitelezői a pozsonyi törvényszéknél a csődeljárás meg- indítását kérték, aminek a bíróság helyet is adott és a lapot előállító Minerva-nyomda ellen elrendelte a csődöt.

A Reggel ellen indított csődeljárással kapcsolatban az Express azt írja, hogy a lap rengeteg pénzt emésztett fel, mert a kormány eddig körülbelül 90 millió cseh korona szubvenciót adott s nagy nehezen sikerült a lap példányszámát 9 ezerre felverni, holott az ellenzéki lapok ennél sokkal magasabb példányszámot is elér- nek. És ha most a prágai kormány az ál- lamsegélyt a Reggeltől is megvonja, ez a lap is rövidesen elpusztul.

Négyszázezer francia kiskereskedő adó- sztrájkot kezd

Páris, január 14.

A francia kiskereskedők szövetsége, a melynek 400 ezer tagja van, küldöttégi- leg kereste fel Cheront pénzügyminisztert s tiltakozott az ellen, hogy a késedelmes adófizetőköt 10 százalékos büntetéssel sújtják. A kiskereskedők küldöttsége be- jelentette a pénzügyminiszternek, hogy a mennyiben sürgősen vissza nem vonják ezt a sérelmet, a kliring-egyezmény, amely a su- lyos helyzetben lévő francia kiskereske- dőköt károsítja, érinti, a szövetség 400 ezer tagja sztrájkot kezd és be- zárja üzleteit.

TOMCSA SÁNDOR:

KÉZITUSA

Most lepottyantok egy pár cseppet az Önök asztalára abból a keserű tengerből, melyet, úgy látszik, mégis ki kell üríteniük fenéki.

Ezek az alábbi kis képek a mindennapi élet filmjéből valók.

Olyanok, mint azok a reklámképek, melyek valami film egy-egy jelenetét rögzítik meg és melyek a mozgósínházak portáléja elé vannak tizével-huszával kirakva.

Egy komoly vevő

Nagyobb fűszerüzlet.

A kisasszony stikkell, a tulajdonos a Népi-újságot olvassa, a segéd paprikát, meg borsot csomagol, az inas titokban yo-yozik a raktárban.

Délután öt óra felé jár, mikor egy ur belép az üzletbe.

Mindenki az ajtóra néz.

A kisasszony tovább taszítja kezimunkáját a kassza kopott lapján, a tulajdonos leteszi a cvikket, meg az újságot és felveszi a fűszereket rendes pózát, derékban kissé meghajolva. A segéd ész nélkül rohan, melyben buzgóság, odaadás, remény és rettegés van. Az inas most már nyugodtan yo-yozik.

A Vevő középkorú, magas, barna ur. Finomsága, skrupulózitása és riadt pillantása nyugdíjasra vallanak. Ezt megerősíteni látszik az is, hogy ruhái csinos-kopottak vannak kefével. Különben a legjobb férfikorban van.

Most ér a pulthoz.

A tulajdonos és a segéd merőn csüngenek ajkán. Minden izmuk megfeszül, mint rövidtávutók a start előtt.

A Vevő szénéz, kalapját lassan leteszi a pultra, aztán halk, bocsánatkérő hangon mondja:

— Valami cukorkát szeretnék...

Erre, mint pisztolylövése, szétrebben a tulajdonos, meg a segéd. És egy szempillantás alatt a pultrát megtelek dobozok, meg skatulyák tömegével. A doboz-tetők meg skatulyafedelek úgy repülnek le, mint a fejről leütött kalap.

Egy-két pillanat és a Vevő előtt a cukorkák kiigazodott glédája áll. A Vevő valamit akar mondani, a tulajdonos megelőzi:

— Segéd ur, hozzon csak a mai küldeményből is.

— Főnök ur kérem, még nincs kibontva.

— Hát bontsa ki, micsoda beszéd az...

A raktárban nemsokára fészegedés, recsegés, kalapálás, ziháló lélegzet és már ott is van az ur előtt a legfrissebb doboz cukorka.

A Vevő kényszeredetten mosolyog:

— Ne legyen furcsa kérem, hogy ilyen nehéz világban... elvégre ugye, nem közszükségleti cikk, mint teszem az a kenyér vagy...

Tulaj. (közbevág): Ugyan, tisztelt uram, kedves doktor ur, mondanom sem kell, hogy cukorra első sorban szüksége van a szervezetnek... (A segéd bólogat: szakszervezetre gondolt.) Mondanom sem kell, hogy az ifjúság esontképződése...

Vevő (legyint): Nem nekem kell, kérem.

Tulaj. Mint ajándék is a legszebb, legjobb kérem valami efféle Csak egy ilyen doboz, mit méltóztatik gondolni, mibe kerül? Már maga ez, egy nett kis dísz és lakásnak...

Vevő: Tulajdonképpen arról van szó, hogy elvesztettem egy fogadást...

Tulaj. (őszintén): Kérem, ha én csak annyit veszítettem volna... (A segéd kötelesszerűen kacag, mire a T. rosszalóan ránéz. Erre a segéd, hogy rendbehozza a hibáját, kicipel még négy láda cukorkát a raktárból.)

Vevő: Mert kérem, ugye, az ember nem gondol meg mindent töviről-hegyire, cukorkában fogadtunk és veszítettem. És egy ur ember...

Tulaj. Persze, persze! Van így az ember, van így az ember. Én kérem kilencszázhatvan Zilahon... (és elmond egy hosszú történetet, hogy Zilahon, hogy evett meg fogadásból tizenhat adag rostélyost). De talán méltóztatná megköszölni uraságod ezt a külföldit.

Vevő (őszintén): Hát ez igazán finom... Remek.

Tulaj. Lehet is kérem, csak a vámja százhatvan kilónként. Ellenben ez a belföldi is viszonylag nagyon megállja a helyét. Tessék ebből a rumosból...

Vevő: Nahát ez is, ez is! Kifogástalan! Én igazán zavarban vagyok...

Tulaj. Persze, ugye külföld, külföld...

Vevő: Na. Cukorka iparunk az utóbbi időben határozottan sokat fejlődött. Nem is hisz az ember, hisz ki költ ma efféle?

Tulaj. Oh kérem, vannak, (felsorol mindent a városból).

Vevő (egy név megüti a fülét): Hallotta, hogy Kenőcs ur hogy járt? (Elmond egy hosszú történetet Kenőcs urról).

(Es így megy ez másfél órán keresztül. Végül is:)

Vevő: Mégis kérek ebből a savanykásból.

Tulaj. Igen, a savanykásból. Mennyire szabad?

Vevő (töpreng, látszik, hogy nem tud dönteni).

RIPORT arról, hogy ma hogyan vesznek és hogyan adnak el az emberek

Az ember bent végignézi a filmet és mikor kijön az előadásról, megáll ezek előtt a képek előtt és csak akkor fedez fel rajtuk részleteket, melyek a mozgásban elsikkadtak.

— Nini, — mondja az ember, — ezeket nem is láttuk.

— Nini, — mondják talán Önök is, — erről fogalmunk sem volt.

Pedig benne élnek.

teni. végre is kiböki a nagy szót): Ötér' tessék adni.

Tulaj. (vezényelve): Segéd ur, ötér' savanyut!

Aztán kezdi elrakni a dobozokat. A segéd becsomagolja az ötér' savanyut, egy pillanatra megáll a stikkellés és egy ötlejes koppan a kassza fiókjában.

Aztán a kisasszony tovább stikkell, a tulajdonos tovább olvas, a segéd tovább csomagol. Az inas is tovább yo-yozik, de most már nem olyan nyugodtan.

Egyszerre a tulajdonosnak valami eszébe jut, lekappa a cvikket és ráivall a segédre. — Aztán ha maga még valamelyik vevőnek nem azt köszöni, hogy: „legyen szerencsénk”, akkor kirugom!! Megértette?!

Még egy kicsit stikkellnek, olvasnak, meg csomagolnak, aztán nemsokára már zárni kell.

Dávidné és Góliátné

Trafik. Bent dohányszag, meleg és egy lehetetlenül vékony, gyomorsúlyyedéses kiszolgált kisasszony. Az orvos éppen ma mondta neki, hogy haladéktalanul hizzon meg.

Kint este van és hideg.

Ajtónyitás, a kisasszony a könyvből, amit olvas, fel sem pillant, csak úgy automatikusan recitálja: mit parancsol?

Ijedt, vékony, tétova hang: Kérem, volna

nekem egy pár szép dolgom...

A kisasszony felpillant: egy komikusan, egy menthetetlenül, egy elképzelhetetlenül kövér nő állt előtte. Egy roppant test. Egy Góliát nőben. Egy elhízott Góliát egy elhízott nőben. És ezen a testen egy akkora fej, mint egy öklöl. S abban két szomorú szem...

Sovány: Mi tetszik?

Kövér: Finom haskőtőim vannak, kisasszony kérem.

Sovány: Mit csináljak én haskőtővel?

Kövér: Fel teccik tenni.

Sovány: Hová?

Kövér: A hasára.

Sovány: Hol van nekem?

Kövér: Lesz kérem. Én is olyan szilfid voltam, mint kegyed. És tessék nézni.

Sovány: Én nem félek attól.

Kövér: Kérem, szülés után nélkülözhetetlen.

Sovány: Attól se félek.

Kövér: Szóval nem tetszik.

Sovány (már ideges). Hát mit csináljak vele, az Isten áldja meg?!

Kövér: Fel teccik tenni.

Sovány: Csak azt ne mondja, hogy a hasamra...

Kövér: Bocsánat, nekem ugye arra kell törekednem, hogy a kisasszonyt meggyőzzem egy ilyen kötő szükségességéről. Én kérem, nem passzióból járok. Én kérem, tegnap sem tudtam eladni és tegnapelőtt sem. Tessék egyet, a legkisebbet. Bele teccik hízni. Én... én kérem imádkozni fogok, hogy a kisasszony hizzon meg. Kérem, nekem el kell adjak, mert nem tudok elutazni... és kifogytam minden pénzemből... és ki törődik ma egy szegény nővel...

Itt léptem be a trafikba és csodálkozva láttam, hogy egy elképzelhetetlenül kövér nő, keservesen zokog...

Egyszerű könyviteltan

A kereskedelmi könyvelés magántanulása után való elajánlására, számos mintával. Ára 45 lej, — poszt utánvéttel 65 lej.

Kapható a Brassói Lapok Könyvosztályában.

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznap egy szó 6. vasat befűből 12 lej. Vasárnap 150, illetve 15 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Negyszerű hirdetés esetén 25% engedmény. Allást keresőknek 25% kedvezmény.

Vétel-eladás

MEGNYILT

BRASSÓ, KAPU-UTCA 21 SZÁM ALATT

RÁDIÓ ELECTRICA

TERN

villanyfelszerelési és rádió szaküzlet

Keresek megvételre különálló kompresszort, 70 atmoszférára, 30 H. P. Diesel motorhoz. Cim Kendi, Seicamare. 1106

Hallotta?!

1 pár **sárcipő** (1 minőség)

NŐI - - - Lej **89**

FÉRFI - - - Lej **99**

"CORSO" CIPŐ-ÁRUHÁZ

BRASSÓ, WEISZ MINÁLY-UTCA 9.

Mindenfajta harisnyák legújamosabb árban, legjobb minőségben Franz Gross kötöttáruáruháiban, Brassó, Kapu-utca 38. sz.

Oltvizi üzemből levő szitásmalom eladó, vagy béreendő. Ambrus Károly, Csikszögöd. 195

Prima aprított búktüztifa per 1000 kg Lej **500**

Tölgylfa (parkettbúktüztifa) per 1000 kg Lej **400**

Házhoz szállítva.

HERMANN, Brassó, Vár-u. 98. Telef. 589

Egy jókarban levő Dubied hetes kötépgép eladó. Brassó, Str. Dorabantiilor 29. 1117

Báránbort, frissen vágottat, vagy szárítottat, minden mennyiségben vásárolok, egész éven át. Rosenberg Simon, Brassó, Kapu-utca 54. 1115

Tündérvásár

negyedévre 90 lej

ELEKES Hírlap-iroda

Brassó, Kapu-utca 6. sz. alatt

Allást keres

Fiatall özvegy elmenne gyerekek mellé, vagy idősebb párhoz gondozónak. Leveleket „Gyermekszertető” jellegre a kiadóba. 1123

Allást nver

Réz- és bronz-armatúra öntőmester, kellő szaktudással, öntőde önálló vezetésére, kellő garanciával felvétetik. Ugyanott egy mintaszerkesztő is keresetik. Ajánlatokat Industria Technica, București, 13. Szeptember 143. 1121

Pénztárnok, vagy pénztárnoknő, 250—300.000 lej készpénzbiztosítékkal vidékre felvétetik. Biztosítók ötszörös értékkel, minden kétséget kizárólag biztosítva lesz. Részletes ajánlatokat „Szolid üzlet” jellegre a kiadóba. 1119

Lakás

Egy vagy két szobás, fürdőszobás lakást keresek. Címeket „Gyermektelen házaspár” jellegre a kiadóhivatalba kérek.

Szépen butorozott, központi fűtésű szoba, teljes ellátással kiadó. Cim 142. szám alatt a B. L. kiadóban.

CARPATII SZÁLLODA, Bukarest, Piața Amzei, tramváj 15—17 állomás. Olcsó, tiszta, központi fűtés. Szobák 60 lejtől, havonta 1400 lejtől. Egyetem, kereskedelmi akadémia, minisztériumok, központ közelében. 1122

KIADÓ két emeleti, különbejárattal, összefüggő szoba a központban, butorral, vagy anélkül, irodának, orvosi rendelőnek stb. alkalmas, esetleg egyenként is. Brassó, Kórház-utca 22. új sz. 182

KIADÓ 2 szoba, konyhás lakás, esetleg 3 szobás irodának, vagy ruha-kalap-szalonnak is használható. Streifert, Brassó, Kórház-utca 55.

Vegyes

Jól bevezetett borbélyüzlet, lakással együtt kiadó. Érdeklődni Gyár-ut 31. 1123

Biztos üzlethez 400.000 lej tőkével közreműködő társat keresek, aki a tőkét saját maga kezelné. „Jó tőkebefektetés” címre a brassói kiadóba. 1118

MEGNYILT a

Diana gőz- és kádfürdő

BRASSÓ, Szent-ános-utca 27

IDECESSÉC és ÖSZTÖNÉLET

Irt: Dr. FELD MANN S. ideggyógyorvos — II. kiadás 140 oldal. Ára 90 lej.

Kapható a Brassói Lapok Könyvosztályában

Szerkesztői üzenetek

Cz. Ferencné, Simeria, Kereset nélkül áll és regények fordításával akar foglalkozni. Sajnos, semmi jóval nem bízhatjuk. Ma, Budapesten, neves írók, akik szoros és régi összeköttetést tartanak fel a magyar főváros nagyobb kiadóival, valószínűleg versengenek, hogy egy-egy regényt lefordíthassanak és így pénzt kereshessenek. A magyar könyvkiadás igen kevés könyvet ad mostanában ki és erre a kevés könyvre igen sok fordító jelentkezik. Nincs kizárva azonban, hogy egyik-másik „kis” kiadó szívesen látna az olcsó munkaerőt és ezért azt ajánljuk, forduljon a budapesti kisebb kiadókhöz és azoknak ajánlja fel fordítási munkáját, vagy dr. Márton Sándor színházi és irodalmi ügynökkéhez, amely ebben a kérdésben további utbaigazítást tud Önnek adni.

K. Simon, Hátszeg. Elsősorban az esetleg létező alkalmaztatási szerződés rendelkezései az irányadók. Arra, hogy mit van joga követelni, felvilágosítást adnak az 1929 évi munkatörvény 50, 89, 93 és 95 paragrafusai. Az illetékességre és peres eljárásra ugyanazon törvény 120 és következő paragrafusai adnak felvilágosítást. Vegyen egy munkatörvényt (nagyon olcsó kiadásban is kapható), amely magyar fordításban is megjelent és tájékozódást szerezhet belőle.

Özo. K. Jánosné, Szilágycseh. Bélyeggyűjteményt különösen külföldön lehet értékesíteni. Kérjen mutatványszámot az alábbi laptól: Der Briefmarkenbote Gera, Thüringen, Schlossstrasse Ecke Neustadt, Németország. Ha megkapja a lap egy példányát, abban elegendő hirtelést talál, amelyekben bélyeggyűjteményeket megvételre keresnek. A lap egyébként a nemzetközi bélyeggyűjtemény egyesület hivatalos lapja.

T. Győző Brassó. Mély mondani való vannak, de verselése primitív. Modern költőket olvasson. Ugy látjuk, csak a régieket és a klasszikusokat böngésszi.

PRIMARIA COMUNEI COZMENI JUDETUL CIUC

Nr. 21—1933.

HIRDETMEY

Csikkozmason ez évtől kezdve a január vásár az alábbi napokon fog tartatni:

Állatvásár: Január 22 és 23-án.
Kirákó vásár: Január 25-én.
Cozmeni, 1933. január 12-én.

Primaria comunei.

HASZNOS NÉPSZERŰ KÖNYVEK

Szatmáry: Egyszerű könyviteltan Lej 45
Gerő: Általános magyar levelező és házititkár " 45
Szerelmi levelező " 40
A művelt társaság illemszabályai " 45
Magyar felköszöntő toasztok könyve " 45
Arany házikincstár (Kozmetika, egészségápolás és háztartás) " 45
Almoskönyv és csillagjósolás " 45
Kártyajátékok kézikönyve " 45
Társasjátékok kézikönyve " 45
Zolnay: A bridge-rummy szabályai " 50
Póstai megrendeléseket az összeg előzetes beküldése ellenében azonnal elintézzük. 100 lejen aluli megrendeléseknél portóra 10 lej küldendő, 100 lejen felül a szállítási portómentes.

Brassói Lapok Könyvosztálya

Ez az a könyv, amely 18 kultúrnyelvre lefordítva a legszenzációsabb sikert érte el.

A NŐ

Tanulmányok a nő testéről, lelkéről, nemi életéről és erotikájáról 2 kötetben.

Irt: Dr. BAUER A. BERNHARDT orvostanár

Az egyes kötetek 450—450 oldal terjedelemben jelentek meg nagy Lexikon alakban ára az egész műnek 400 lej.

Brassói Lapok Könyvosztálya.

Felelősszerkesztő: Kocsis Béla

Kiadó, laptulajdonos, és nyomda: Grünfeld Vilmos és Tsai közkereseti társaság